

ליון, 3-5 ביוני, 2019

המושב הרביעי של שיתוף הפעולה המבוזר בין צרפת וישראל

מעשי מתאשת

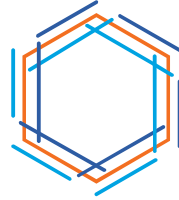
La Région
Auvergne-Rhône-Alpes

Ambassade d'Israël en France

4ES ASSISES
DE LA COOPÉRATION
DÉCENTRALISÉE
FRANCO
ISRAËLIENNE

המושב הרביעי
של שיתוף הפעולה
המבוזר
בין צרפת וישראל
LYON, DU 3 AU 5 JUIN 2019

צרפת-ישראל, קשרים מתחדשים: הדמוקרטיה המקומית בשירות החדשנות

יותר מ-150 נבחרי ציבור, מינהלנים, אחראים מארגוני מתנדבים ויזמים צרפתים וישראלים התקבצו מהשלושה עד החמישה ביוני 2019 במשכן הממשל של אוברן-רון-אלפ שבליזון. הם לקחו חלק בוועידה הרביעית לשיתוף הפעולה בדרג הממשל המקומי הצרפתי-ישראלי. ועידה זו התקיימה בעזרת שיתוף פעולה בין **Cités Unies France** לבין מרכז השלטון המקומי בישראל, ובעזרת המועצה האזורית אוברן-רון-אלפ. הוועידה נתמכה על ידי משרד החוץ ולענייני אירופה של צרפת וכן משרד החוץ הישראלי.

ישיבת פתיחה

מר אטיין בלאן, סגן ראשון ליו"ר אזור אוברן-רון-אלפ, המייצג את יו"ר הארגון, מר לוראן ווקייז. הוא מברך את הנוכחים הנכבדים, ביניהם נמצאת גם הוד מעלתה הגב' עליזה בן-נון, שגרירת ישראל בצרפת, והוד מעלתה הגב' קריסטין מורו, שגרירה הממונה למען פעילות חוץ מדינתית של היישובים באזורים השונים במשרד הצרפתי לאירופה ולענייני חוץ. נוכי חותן מהווה אות בולט לעניין שהמדינות משוות למפגשים הללו וליישובים האזוריים.

הוועידה האחרונה התקיימה לפני שמונה שנים, ויש לציין שני מאורעות שקרו מאז: הבחירות לרשויות המקומיות בישראל; וצירוף שני אזורים ממשל מקומי יחד: אוברן עם רון-אלפ. יחידת המימשל הזו כוללת כיום 8 מיליון איש, מחוללת 'תוצר פנימי גולמי' (PIB) בסך 270 מיליארד אירו (בישראל התוצר הלאומי הגולמי הוא 348 מיליארד אירו) באזור ששטחו שווה לזה של אירלנד.

הממשל האזורי אוברן-רון-אלפ אינו מצוי בשיתוף פעולה רשמי עם אזור ממשלי כלשהו בישראל, אולם בין שתי הישויות קיימים מוקדי עניין משותפים רבים: הייטק, אבטחת סייבר, אנרגיה בת-קיימא, מוסדות להשכלה גבוהה, מחקר, חדשנות, תירות, תעשייה של חקלאות למזון... אחדות מהרשויות המקומיות כאן (גרנובל, לה שאמבון-סיר-ליניון, ליון, סנט-אטיין, ואלאנס, וילרבאן ועוד) כוננו ברית ערים תאומות ושיתופי פעולה עם רשויות מקומיות ישראליות.

במסגרת כלכלית, הממשל המקומי מעניק תמיכה כספית ללשכת המסחר צרפת-ישראל-אוברן-רון-אלפ, המארגנת מדי שנה משלחת של חברות. כמו כן הוא תומך באירוע High Level Forum, המוקדש למערכות אקולוגיות ביני לאומיות חדשניות. ולבסוף, הוא מממן חילופים בין-אזוניברסיטאיים ותכנית לחילופי סטודנטים.

הממשל עוסק בהנצחה, ומזה שנים רבות הוא אחד המממנים של "בית הילדים ב-איזיה" Maison des Enfants d'Izieu ושל אתר ההנצחה של "חסידי אומות העולם ולוחמי המחתרת במלה"ע השנייה", בשאמבון-סיר-ליניון, הכפר שזכה לתואר חסיד אומות העולם.

בתחום התרבות, המורשת והתיירות, מועצת האזור מממנת את הפרויקט הצרפתי-ישראלי (מעברים) Passerelles המסייע לרקדנים חובבים צעירים. ולבסוף, שבוע של גסטורנומיה צרפתית מצוי בהכנה, בראשותו של מר אלאן ברליוז-קירלה.

בעולם המצטייר כסובב סביב שתי המעצמות ארה"ב וסין, יש מקום חיוני לשיתופי פעולה ממשיים יותר, אנושיים ומעשיים שבהם מעורבות אוכלוסיות מקומיות. סוג כזה של שיתוף פעולה עשוי לתרום ליציבות העולמית ושיתוף פעולה בין גופים צרפתיים וישראליים בדרג הממשל המקומי, הוא נכס עבור ההגנה על עצמאות ישראל.

מר אלאן לוי, סגן ראש העירייה של איסי-לה-מולינו עומד בראש הקבוצה למען ישראל בארגון הממשל המקומי הצרפתי (Cités Unies France (CUF). הוא הביא את התנצלותו של היו"ר שלו, מר רולאן ריאס, ראש עיריית שטרסבורג, שנבצר ממנו להגיע. הוא בירך את הרשות האזורית אוברן-רון-אלפ, את היו"ר מר לוראן ווקייז ואת הצוותים שלה, והודה להם כל כך שהם מארחים את הוועידה באופן המיטבי.

הוא הזכיר שארגון CUF מלווה את הרשויות המקומיות הצרפתי תיות בקשרי החליפין הבינלאומיים שלהן, ושכותרת הוועידה הנוכחית "צרפת-ישראל: קשרים מתחדשים, הדמוקרטיה המקומית לשירות החדשנות" מציינת הזדמנויות ואתגרים חשובים, שבהם יעסקו בוועידה בצורת סדנאות נושאיות.

הוא איחל לנוכחים שהימים הקרובים יהוו מענה לציפיותיהם של המשתתפים, ויתרמו להגשמה של פרויקטים חדשים.

מר סימון אלפסי, ראש עיריית יוקנעם, סגן יו"ר מרכז השלטון המקומי בישראל, הודה למארגנים על קבלת הפנים החמה, ומסר ברכה מאת יו"ר הארגון מר חיים ביבאס.

הוועידה הנוכחית ניחנה בחשיבות מיוחדת, משום שהיא מתקיימת בשנה השבעים ליחסי ישראל צרפת, שתי מדינות החולקות ידיות היסטורית וערכים דמוקרטיים.

בישראל, הממשל המקומי הוא המיהלה החשובה ביותר עבור חיי היומיום של האוכלוסייה. זהו הדרג הרלוואנטי בבואנו לקדם את המפעלים ואת שיתופי הפעולה. וכך, שישים השו"תפיות המקומיות בין ישראלים לצרפתים מעודדות התפתחות של קשרים תרבותיים, חינוכיים ותיירותיים בין העמים.

כנס הרשויות המקומיות לענייני חדשנות "מיני-אקספו" התחיל להתקיים לפני שלוש שנים, כדי לכנס יחד את המומחים, האישים הישראליים ומרצים מכל העולם. היא מתקיים פעם נוספת בפברואר 2020.

מר אלפסי מספר שהוא נולד במרוקו והגיע לישראל בהיותו בן 16. הוא מכהן כראש עיריית יוקנעם מאז 1989, כשהעיר מנתה 5,000 תושבים. בית החרושת היחיד לתחמושת נסגר בשנות השמונים, והדבר גרם לאבטלה בשיעור 35%. ראש העיר הצליח ליצור תנופת פיתוח בעיר, המונה כיום 25,000 תושבים. יוקנעם מתאפיינת כיום במערך חינוך מתקדם, באיכות חיים ממשית, בפארקי תעשייה שבהם שוכנות כ-120 חברות הייטק (מהן 40% קשורות לרפואה), המעסיקות קרוב ל-8,000 איש ושהמחזור העסקי השנתי שלהן מגיע לשישה מיליארד דולר ארה"ב. ה"פארק לשלום" המשתרע על פני 5,000 דונם הוקם בשיתוף פעולה עם יישובים ערביים ודרו"זיים שכנים, עוספייה ודליית-אל-כרמל. ולבסוף, יוקנעם כרתה ברית ערים תאומות עם שמונה יישובים מצויים בחמש מדינות, שניים מהם בצרפת: לה גארן-קולומב ומונטובאן.

מגמות מדאיגות נצפות בכל רחבי העולם: התפשטות האנטישמיות, שנאת הזרים, אלימות נגד קהילות שונות. יש להיאבק נגד התופעות הללו ולהוקיע אותן. בוועידה האחרונה של רשויות מקומיות בישראל, הוקמה קואליציה עולמית של ראשי ערים, כדי להילחם נגד המגפות החברתיות הללו. מר סימון אלפסי הזמין את המשתתפים להצטרף לקואליציה הזו.

הוא סיים בברכה לחברי המשלחת הישראלית הנוכחיים אליו.

בין-אוניברסיטאיים, 'ערים חכמות', חדשנות, מחקר, ואין לשכוח גם את הפראנקופוניה - שכן הקהילה הפרנקופונית בישראל מונה יותר מ-500,000 איש.

הפרויקטים מושתתים על כבוד, הדדיות וחילופיות. הם מאפשרים ליישובים לחפש יחד אחר המענה המיטבי לצרכים העכשוויים, בעיקר בתחומים הטכניים או הכלכליים. נוסף לכך, האוניברסיטאות פועלות יחד עם היישובים בהן הן קיימות, להגדלת היקף חילופי הסטודנטים. גב' מורו בירכה את שגרירת ישראל שכוננה תכנית לשירות אזרחי בעזרת ארגון France Volontaire (מתנדבים בצרפת) ואגודת המתנדבים הישראלים.

ה'עונה המשולבת' צרפת ישראל נפתחה ביוני 2018 בנוכחות נשיא הרפובליקה, מר אמנואל מאקרון, וראש ממשלת ישראל, מר בנימין נתניהו. העונה היא התמקדה בחדשנות ובבני הנעורים, עם תכנית רבת-תחומית המכוונת ליצירה בת-זמננו, תעשיות התרבות, הכלכלה הדיגיטאלית, שיתופי פעולה אוניברסיטאיים ופרנקופוניה.

הוועידה הרביעית הנוכחית מגיעה ממש בזמן. הדבר יאפשר לעבוד על נושאים המופיעים ב"מפת הדרכים" של הרשויות הממשלתיות, שעוזרים גם להעמיק את היחסים הדו-צדדיים באמצעות שותפויות מעשיות והשתתפות מצד האוכלוסיות.

מר ז'ואל מרגי, נשיא הקונסיסטואר היהודי הראשי בצרפת, נזכר בשבע ערים ממחוז או-דה-סן שבאו בברית ערים תאומות עם ערים ישראליות, בזמן שהוא עמד בראש הקהילה היהודית במחוז זה. ב-2003 הקים את הפורום הצרפתי-ישראלי לידידות, בריתות ערים תאומות ושיתופי פעולה, ועסק בהקמת הקבוצה צרפת-ישראל בתוך CUF. במסגרת זו היה בין מארגני הוועידה הראשונה לשיתוף הפעולה בדרג הממשל המקומי, שבו השתתפו 34 ראשי עיריות ישראלים ונציגי גים מכ-100 יישובים צרפתיים. בהתארגנות לכיוון ההפוך הגיעו בהמשך 70 ראשי עיריות צרפתיים לישראל, והתקבלו על ידי מר אריאל שרון. כתוצאה מהפורום הזה הוקמה קרן צרפת-ישראל.

המצב ב-2003 והמצב כיום מתאפיינים שניהם באנטישמיות עזה. בתקופה ההיא, הבריתות בין הערים תרמו לכך שהערים הצרפתיות שהיו להם הסכמים לשיתוף פעולה, גילו הבנה טובה יותר כלפי ישראל. כשאירחו בני נוער, סטודנטים, שירותים עירוניים ישראלים, הערים הצרפתיות נוכחו לדעת שהן חולקות אותה היסטוריה, שהן שייכות לשתי דמוקרטיות דומות, עם אותן דאגות וטרדות. כיום, האנטישמיות עוטה פנים חדשות: אנטי-ציונות.

הדובר אמר שצר לו שישראל אינה חברה בארגון הבינלאומי של הפראנקופוניה, ונזכר שעמל כדי לשלוש ערים ישראליות (תל אביב, אילת ונתניה) שתקבלנה בהתאחדות הפרנקופונית (AFICOD).

הוא שמח מאוד למצוא בליון משתתפים שנטלו חלק בוועידה הראשונה בשנת 2003, וחוגג את המפגש המחודש בהענקת ליתוגרפיות.

הוד מעלתה הגב' עליזה בן-נון, שגרירת ישראל בצרפת, הודתה למארגנים: הממשל האזורי של אוברן-רון-אלפ, הצוות של CUF ויו"ר קבוצת ישראל בו, מר אלאן לוי, וכן למרכז השלטון המקומי בישראל והשירותים של שגרירות ישראל בצרפת.

שנת 2019 חוגגת שבעים שנות יחסים דיפלומטיים בין צרפת לישראל. היחסים המיוחדים בין שתי המדינות עוברים דרך היישובים, משום שהערים, רשויות הממשל האזוריות, המחוזות וכל נבחרו הציבור בדרג המקומי, הם המפחים חיים ומזינים את שיתוף הפעולה הצרפתי-ישראלי. בריתות ערים תאומות התפתחו והיו לשיתופי פעולה בדרג הממשל המקומי, דבר שתוצאתו היא שותפים חדשים, כמו לשכות המסחר והתעשייה. שיתוף הפעולה בדרג המקומי מהווה לפיכך בסיס איתן שמשיק ליחסים הדיפלומטיים אך גם עובר אותם, וכתו"צאה ממנו מכירים את העושר והמגוון של החברות האזרחיות.

הוועידה מהווה פלטפורמה מרכזית לפיתוח פרויקטים. היא מביאה רובד אנושי נוסף ליחסי הגומלין העשירים הקיימים בין האוניברסיטאות, מכוני המחקר, בתי החולים, הנפשות הפועלות בתרבות.

השגרירה שבה וסיפרה על "העונה המשולבת צרפת-ישראל" שבזכותה ניתן היה לחלוק, במשך שישה חודשים, מטווה עשיר של שיתופי פעולה בתחומים מגוונים כגון תרבות, מדע, טכנולוגיה, חדשנות.

ישראל היא היעד השני בחשיבותו עבור מתנדבים צרפתיים העוסקים בשירות אזרחי. יותר ויותר צעירים צרפתיים מגיעים כך לישראל, ופוגשים בישראלים צעירים. אלפי תיירים צרפתיים הגיעו לישראל לאירויזיון. וזאת, למרות מצב ביטחוני מדאיג, 700 טילים ששוגרו מעזה ורגעים מתוחים אחדים.

הסכנות הללו אינן מבודדות, והן מעוררות שאלות לגבי קיומה של ישראל בתור מדינת לאום של העם היהודי. הן מגלמות אנטישמיות שאינה מתחילה ונגמרת במזרח התיכון, ופוגעת אפילו בצרפת. לכן, חשוב להילחם בה בכל מקום שהיא מופיעה ובכל האמצעים. כל אחד בדרג שלו יכול וצריך להשיג תתף במאבק הזה, באמצעות חינוך והעברת המסר, כי ההוראה היא שתמגר את האנטישמיות, שהיא תוצר של בורות ושל ריאקציה.

הוד מעלתה הגב' עליזה בן-נון סיימה את דבריה בהבעת תודה ליו"ר הממשל האזורי אוברן-רון-אלפ, מר לוראן ווקייז, על כל המאמצים שהוא משקיע במאבק נגד האנטישמיות ובהנצחת הזיכרון.

הוד מעלתה הגב' קריסטין מורו, שגרירה למען פעילות חוץ של היישובים במשרד הצרפתי לענייני אירופה וחוץ, הסבירה שהמשרד לענייני אירופה והחוץ של צרפת מלווה את היישובים הצרפתיים באמצעות קריאות להשתתף בפרויקטים תלת-שנתיים, חד-שנתיים ונושאים. וכן תומך בארגון הוועידה הנוכחית.

יש לעודד את שיתוף הפעולה בדרג הממשל המקומי, מאחר שהוא תורם לחיזוק הידידות בין העמים, הופך אותה לדבר-מה מוחשי בשטח, ונאבק נגד האנטישמיות ושנאת הזרים.

97 יישובים צרפתיים ו-67 יישובים ישראלים יצרו כבר בריתות ערים תאומות ומעורבים בשיתופי פעולה העוסקים במגוון נושאים: תרבות, מורשת, ניהול משק המים, חילופים

פתיחה העוסקת באופן הארגון המקומי בצרפת ובישראל

גב' ז'נבייב סווראן, מנכ"ל CUF, הסבירה שצרפת מחולקת ליחידות חופפות שונות (מחוזות, אזורים, גושי-על עירוניים, קבוצות בין-קהילתיות וכדומה), עקב סיבות היסטוריות ותקנות שונות. מטרת התיקונים הנוספים הייתה למצוא דרך למזג את המבנים המנהלתיים המקומיים, כדי לבטל כפל רשויות ולעשות את פעילות המדינה ליעילה יותר.

חוק מס' 1 לכינון הממשל האזורי ("חוקי דפר" מ-2 במארס, 1982 מ-7 בינואר ומ-22 ביולי 1983) קבע שלושה עקרונות ראשיים:

- אין סמכות של יישוב אחד לגבי אחר, וביטול סמכות הפרפקט;
- שמירה על המבנים הקיימים עם בחירת הרשות המבצעת של המועצה הכללית, והכרה באזור (= Région) כיחידת הממשל המקומי לכל דבר ועניין;
- תמורה כספית עבור העברת סמכויות מהמדינה אל יחידות הממשל המקומי.

המהלך הושלם באמצעות חוק מ-26 בינואר 1984, שכונן את הפונקציה הציבורית הטריטוריאלית.

חוק מס' 2 של המימשל המקומי (חוק משנת 1992 לגבי המינהל המקומי של הרפובליקה) אשרר את סמכויות היישובים, יצר קבוצות בין-קהילתיות חדשות תוך חיזוק סמכויותיהן, וטבע לראשונה את המושג של 'שיתוף פעולה בדרג המימשל המקומי'.

חוק מס' 3 של הממשל המקומי (חוק מ-2014 ו-2015) כונן גושי-על עירוניים בעלי סמכות ביצועית, המצוידים בסמכויות מחוזקות בייחוד בתחום הכלכלי. החוק כונן 'כנסים אזוריים למען הפעילות הציבורית', ויצר 13 אזורים גדולים שהם תוצרי המיזוג, ומהווים מוקדים כלכליים גדולים. ולבסוף, חוק NOTRe משנת 2015 חיזק את סמכויות הרשויות ביישובים ואת תפקיד היחידות הבין-קהילתיות.

גב' שירי שטיינהארט סלע, מנהלת יחסים בינלאומיים במרכז השלטון המקומי בישראל הזכירה, שארגון זה כולל את כל היישובים בעלי ממשל מקומי בישראל, ויש לו תפקיד של ייעוץ וגם ביצוע.

בישראל ארבעה סוגים של ממשל מקומי: עיר, מועצה מקומית, מועצה אזורית ומועצה אזורית תעשייתית. לפי סיווג זה מדינת ישראל מורכבת מ-120 יחידות ממשל מקומי יהודיות, 58 ערביות, 19 דרוזיות ו-9 בדואיות. היחידות כפופות לתקנות המוכתבות על ידי משרד הפנים, ועליהן לדווח למכלול של היחידות המנהליות העוסקות בנושאים הנוגעים לענייני היומיום של התושבים, כגון רווחה, חינוך, עבודה וכו'.

נבחרו הציבור המקומיים נבחרים למשך 5 שנים, בעוד שהבחירות המרכזיות-ארציות (לרשות מבצעת) נערכות מדי 4 שנים. לפיכך על היישובים לפעול באופן שהפרויקטים הכלל-ארציים יימשכו בדרג המקומי, על אף השינויים בשלטון המרכזי.

נבחרו הציבור המקומיים העוסקים בענייני אבטחה מצויים בקשר מתמיד עם הכנסת. הרשויות ביישובים ממלאות תפקיד בעל חשיבות עליונה בתחום החינוך, כדי להגיע לרמה שווה בכל האזורים. אולם, עליהן להתמודד עם האצלת סמכויות, שלא לוותה בהקצאת תקציב נוסף. כך למשל, עליהן לממן את הפעילויות למשך "החופש הגדול" עבור ילדים ממשפחות מעוטות יכולת. היא ציינה שקיים פער גדול בין היישובים בפריפריה לבין אלו הממוקמים במרכז המדינה.

דיון פתוח בנוגע למצב הנוכחי ולעתיד של שיתופי הפעולה בדרג הממשל המקומי צרפת-ישראל

מר רודי סאל, סגן ראש עיריית ניס הזכיר ששיתוף פעולה בדרג הממשל המקומי צרפת-ישראל קשור מאוד ליחידות בין שתי המדינות. שיתוף הפעולה מתבטא באמצעות רשת הערים האירופיות-ים תיכוניות שבראשן עומדת ניס, ובה מאגדות ערים ערביות וישראליות סביב נושאים כגון טיפול בפסולת או בשפכים. הטכנולוגיות החדשות אף הן מהוות נושא משותף, היות שניס היא העיר החכמה ה-13 במספר בעולם, וישראל היות שהיא "סטארט-אפ ניישן".

מר גבריאל נעמן ראש עיריית שלומי הדגיש שהיחידות היא המניע בשיתוף הפעולה. הקשרים הללו צריכים להתחזק, וימי הוועידה הם ההזדמנות לחילופי רעיונות.

מר ז'אן-לואי טסטיד, סגן ראש עיריית סירן, הזכיר שהמושג של ערים תאומות נוצר ביוזמתם של הגנרל דה גול ושל הקאנצלר אדנאואר כדי ליצור קשרים ושיתוף פעולה בין צרפת לגרמניה. הדבר אפשר לקדם את רעיון המבנה הכלל-אירופי. כיום, המיומנויות והשותפויות הבינלאומיות תורמים לפיתוח הערים.

מר רחמים מלול, ראש עיריית רחובות, מכיר בכך שלישאל יש דימוי שלילי. הדרג היחיד שעשוי להילחם נגד הדימוי הזה הן הערים, באמצעות בריתות ערים תאומות. הערים תומכות בחילופי ניסיון, סטודנטים, אנשי מקצוע. לפיכך יש להשקיע בשיתופי הפעולה הללו, ולחתום על בריתות חדשות, תוך שמירה על ההסכמים הקיימים.

עבור מר ז'אן-לואי טסטיד, שיתוף הפעולה בדרג הממשל המקומי מעורר בעיה שהיא העצמאות הפיננסית. הממשלות מעודדות את האצלת הסמכויות, אבל אין מעניקות ליישובים את האמצעים הפיננסיים הדרושים. נבחרו הציבור המקומיים צריכים להיות יצירתיים מאוד, כדי להקים שותפויות בְּעָלוֹת מוכה, יעילות, בנות-קיימא ומעשירות.

מר גבריאל נעמן אישר שהצעירים עומדים בראש מעייניהם של היישובים. כדי להשאיר את הצעירים במקום ולמשוך אליו נוספים, המועצות רוצות לפתח את הערים ואת המשיכה של הטריטוריה, להשקיע בפארקים תעשייתיים ובתשתיות. החינוך, התעסוקה, הסובסידיות להשגת קרקעות - חיוניים.

צרפת-ישראל תורמת לחיזוקם של חילופי הסחר הללו. חילר פים אוניברסיטאיים הם חשובים והממשל האזורי מממן מגני נון לניוד סטודנטים בישראל. במישור התרבותי מימן הממשל האזורי פרויקט שנערך על ידי המרכז הלאומי לכוריאוגרפיה ברייה-לה-פאפ.

השותפויות בין צרפת לישראל בכל אופן מיוחדות במינן. בצרפת, החדשות בנוגע לישראל מתמקדות בענייני פוליטיקה או ביטחון. הוועידה העכשווית מאפשרת להרחיב את הגישה הכוללת הזאת ולכלול תחומים נוספים (אוניברסיטאות, חברות הזנק, יוזמות) המהווים תחומי הצטיינות שאינם מוכרים, וזה עוול. ישראל ידעה גם להתנער מתלות ומזה זמן רב פועלת בנוגע לבעיות האקולוגיות שלה. ניהול משק המים, ניהול המרחב, היכולת להקים ערים, הסדרת הקרקעות, הרפואה בה - מעוררים השראה.

הוא הזכיר בסערת רגשות רגע שהיה מהקשים בחייו. הוא סיפר שבשארמבון-סיר-ליניון, 3,000 התושבים התארגנו לארח 1,000 ילדים יהודיים והצילו את חייהם. זהו היישוב היחיד כמעט באירופה, שקיבל את אות חסידי העולם כקהילה. בעת הטקס שנערך לכבוד אותם אנשים צדיקים, בנוכחות נציג משגרירות ישראל, באו מפגינים שקראו קריאות גנאי נגד ישראל, המדינה שקמה על עיי החורבות של השואה, כדי להציל את המשפחות היהודיות הנרדפות, ולהציע מקום מוגן ליהודי באשר הוא. ההפגנה היא גרמה למר לוראן ווקייז לחוש בושה גדולה.

סוג כזה של הפגנות בלתי-נסבלות מתאפשר בגלל צורה של אנטישמיות שבה דוגלים גופים קיצוניים, הניזונים מפונדמנטליזם האיסלאמי שמאמצו להחדיר שנאה כלפי היהודים, שנאה כלפי ישראל ושלילת זכות הקיום של מדינת ישראל, מוכתרים בהצלחה.

המשתתפים בוועידה השותפים לדעה ששיתוף פעולה בין צרפת לישראל הוא דבר נחוץ, מעידים בכך על כבוד רב כלפי האומה הצעירה הזאת, וכלפי הפעילות של היישובים שמביאים דימוי אחר של ישראל. זוהי אותה הדרך היחידה שבאמצעותה אפשר להילחם נגד האנטישמיות. אסור שהמאבק נגד האנטישמיות יהיה נגוע בפחד, ברתיעה, בעיוורון או בסובלנות. כנשיא ההתאחדות הבינלאומית של האזורים הפרנקופוניים, ברצונו להתגייס כדי לעזור לישראל להתקבל לארגון הבינלאומי לפראנקופוניה.

הגנה על ישראל פירושה להגן על אומה הראויה לכבוד מצד האומות האחרות. כשנלחמים נגד האנטישמיות, הדבר משמר את המיטב שעשוי להישאר מההיסטוריה של הרפובליקה הצרפתית.

הוא סיים בציטוט מתוך ספר ישעיהו: "שלום לרחוק ולקרב". שלום על הקרוב, שמשפחתו היהודית בחרה להתגורר, לצמוח ולבחור בצרפת, שלום על הרחוק, אותן משפחות יהודיות שבנו את האומה בישראל.

מר רוזי סאל ציין שאחת מהדאגות הכלכליות היא התיירות. שיתוף פעולה טכני עשוי לשמש כדי ליצור מתווה עיוני, להקים קווי תעופה ולהגביר את הביקורים בטריטוריה.

מר רחמים מלול הסביר שהתיירות בישראל היא בעיקר דתית. הוא הדגיש את החשיבות שבחילופי רעיונות מדעיים ובין אוניברסיטאיים, וקרא לפתח שיתופי פעולה חדשים בתחום מים כגון החקלאות והרפואה.

מר רוזי סאל נשאל לגבי חשיבותם של המים כמשאב, וענה שניס אינה נתונה לסכנת מחסור במים, משום שהמים מגיעים אליה מהאלפים. הערים השוכנות לחופי הים התיכון הנתקלות בבעיות הללו, מתעניינות מאוד בפתרונות הישראליים, אם בנוגע לאספקת מי שתייה או אם בנוגע להשקיה בטפחות. הוא הרחיב את תשובתו בכך שהזכיר את המיומנויות הישראליות בענייני אנרגיה ואבטחה.

מר ז'אן-לואי טסטיד העלה גם את עניין הגסטרונומיה הישראלית שנפתחה אל תרבויות זרות. אזור פרובאנס-אלפ-קוט דאזיר למשל, משתתף בתערוכה So French So Food. ולבסוף, קונן על כך שמדינה שבה יש יוצאי ארצות דוברות צרפתית כה רבים, אינה משתייכת לפראנקופוניה.

מר מאיר חביב, נציג למחוז השמיני של צרפתים המתגוררים מחוץ לצרפת, סיכם בכך שהזכיר ש-150,000 צרפתים מתגוררים כיום בישראל. צרפת הייתה אחת המדינות הראשונות שהכירו במדינת ישראל הצעירה, ועזרו לה מבחינה צבאית. לוחמי מחתרת-לשעבר התגייסו לצבא ההגנה לישראל ב-1948. ומבחינה היסטורית, צרפת העניקה אמנציפציה ליהודים בשטחה.

ישראל מצויה בחוד החנית לגבי פיתוח בר-קיימא. היא ידעה להפריח את השממה, ומשתפת את הטכנולוגיות הירוקות שלה עם העולם כולו. ישראל היא ה"סטארט-אפ ניישן" בה הידיעה, וניחנה בהתקדמות ממשית בדיגיטציה ובארגון עיוני.

חינוך, תרבות, קידום חילופי תלמידים בבתי הספר: תחומים רבים שבהם שיתוף הפעולה בדרג הממשל המקומי עשוי לתת את המענה המיטבי נגד האנטישמיות והאנטי-ציונות.

מר לוראן ווקייז, יו"ר המועצה לממשל האזורי אוברן-רון-אלפ

מר לוראן ווקייז, יו"ר המועצה האזורית (Région) אוברן-רון-אלפ, הביע את שמחתו על כך שהאזור שלו מארח את המושב לשיתוף פעולה בדרג הממשל המקומי צרפת-ישראל. הוא גאה בכך וחש שהוא והאזור של אוברן-רון-אלפ זכו בכך לכבוד.

ישנם יישובים רבים באוברן-רון-אלפ הקשורים באופנים שונים עם ישראל: גרנובל, ליון, סנט-אטיין, ואלאנס, וילרבאן, לה שאמבון-סיר-ליניון... נוסף לכך, 350 מפעלים מהאזור מייצאים לישראל בסדר גודל של 3 מיליארד אירו, והם שייכים למגזרים שונים העוסקים הן בתעשייה והן בחברות הזנק. מצד שני, כמה חברות ישראליות מיוצגות באזור, כמו למשל Châteaux d'Eau או Allibert Sanitaire. לשכת הסחר

סדנה מס' 1 - כלכלה

בסדנת "כלכלה" השתתפו כחמישים איש, ויושבי הראש היו גב' אנבל אנדרה-לוראן, סגן יו"ר הממשל האזורי אובי-רון-אלפ לענייני כלכלה וחברות, ומר סימון אלפסי, ראש עיריית יוקנעם וסגן יו"ר המרכז לשלטון המקומי הישראלי. הנחה מר פייר שאפסאל, מנהל שותף במשרד Horizon Public Conseils ומרצה-חוקר חבר באוניברסיטה ז'אן מולאן ליון 3.

גב' אנבל אנדרה-לוראן הסבירה שהיחידות לממשל אזורי בצרפת הן המובילות לגבי הפיתוח הכלכלי. מנקודת ראות זו, אזור אוברן-רון-אלפ מדורג בין חמשת האזורים הראשונים במעלה ברמה האירופית, עם שטח השווה לזה של שווייץ, ותוצר לאומי גולמי שווה ערך לזה של פורטוגל או דנמרק. זהו גם האזור התעשייתי הצרפתי מס' 1 בכל הנוגע לחדשנות, ובו מכלול חממות לטיפוח מצוינות, וצבירים לדוגמה בתחומים של קבלנות-משנה בתעשייה, ברפואה, בתחבורה, בעבודות ציבוריות, בהייטק, באנרגיה, בחקלאות ובחקלאות המזון, אבל גם בספורט, בתיירות ובהרים. הממשל האזורי מקצה מדי שנה יותר מעשרה מיליון אירו לליווי חברות המפתחות בחו"ל.

מר סימון אלפסי הזכיר שישיראל היא מדינה צעירה, הנתונה בתהליך של התמקצעות בתחומים רבים. ישראל מובילה במגזר החקלאות ובניהול משק המים, וזוכה להכרה. ישראל מפתחת חזון לטווח הרחוק, ופיתחה את מערכת החינוך שלה בדגש על היי-טק וחברות הזנק. הדוגמה של יוקנעם מאירת היטב את האסטרטגיה הזאת.

יוקנעם הוקמה ב-1950 והייתה לה מטרה: לספק עבודה לכל תושביה. אחרי שצלחה תקופת משבר, התמקדה העיר בחיזוק המערכת הלימודית ובפיתוח טכנולוגיות חדשות. הרעיון היה ליצור מאגר תעסוקה בצפון הארץ, סביב תעשיות ההיי-טק, ולהקים שותפויות ברמה האזורית והארצית. כך הפכה יוקנעם למובילה בתחום הטכנולוגיות העיליות.

מר ז'אן-קלוד דארדלה, סגן יו"ר הממונה על ענייני אירופה, שותפויות כלכליות בינלאומיות וערים תאומות של טולוז רבתי, הודה ל-CUF על כך שהעלו את הממד הכלכלי, שהיה חסר בוועידה הקודמת. לאחר מכן הציג את טולוז רבתי, שבה אוכלוסייה המונה 750,000 נפש, ומחזור עסקי של שני מיליארד אירו. קשרים אנושיים וחברתיים מצויים בלב העשייה של היישובים ושל השותפויות הבינלאומיות, כי הם יוצרים קשרים בונים ובני קיימא.

גב' סלין בואיי-קלאפיש, יועצת לעניינים בינלאומיים ב"מרכז הלאומי לחקר החלל" (CNES) הציגה את הלוויין נוס, שיתוף הפעולה הצרפתי-ישראלי הראשון בתחום החלל. ההסכם נחתם בשנת 2005, והלוויין שוגר ב-2017. הלוויין בוחן את תוצאות השינויים האקלימיים על מעטה הצמחייה. שיתוף הפעולה הצרפתי-ישראלי התבטא באופן מעשי בבניית הלוויין: הרדיומטר יוצר בצרפת, בעוד שהמדחף החשמלי הוא פרי חשיבתם של השותפים הישראליים. CNES משתתף גם בפעולות הממשל המקומי בטולוז, למשל בארגון תערוכות או פעילויות במוסדות הלימוד.

גב' אן ויארט, אחראית לאגף חדשנות ותחרותיות בליון רבתי, הסבירה שהעיר מונה 1,400,000 תושבים המאוגדים ב-59 קהילות. היא מעודדת את החדשנות למשל על ידי כך שהיא תומכת בחברות ובחברות הזנק בתעשיית ההייטק. החדשנות מתבטאת לא רק במומחיות, כי אם גם בהפלת המחיצות ובחציית תחומים. "הטוטם" נפתח באפריל 2019 וכולל יותר מארבעים חברות הזנק. ערבוב של משתתפים שונים הוא דבר חיוני, כדי להבטיח התפתחות חדשנית.

מר טל אל על, סגן ראש עיריית באר שבע הסביר, שעירו נמצאת במדבר הנגב, בדרום ישראל. הוא תיאר את באר שבע בתור "עיר רעבה", שרוצה לגדול ולהצליח. האוכלוסייה הצעירה, התפתחות של אזור הייטק והשפעתה של אוניברסיטת בן גוריון, מעידים על החיוניות הרבה שלה. באר שבע רבתי מונה כיום יותר ממאתיים אלף (כתוב מיליון) תושבים, אף כי נוסדה לפני 71 שנה בלבד. אוניברסיטת בן גוריון מצויה בחוד החנית מבחינת טיפולים במים והתפלה, בחקלאות מדב רית ובגנטיקה. אולם, הטכנולוגיות החדשות הן מגזר הפכפך וטעון סיכון, ולא כדאי להזניח את המפעלים המקומיים המבטיחים בסיס כלכלי יציב. הממשל המקומי ממלא תפקיד של מיתון לעומת המהירות שבה מתפתח העולם. לנוכח הדינאמיקה של הטכנולוגיות החדשות, גם הן צריכות להסתגל ולהשתחרר מהאיטיות הביורוקרטית שלהן.

מר אליאב בליזובסקי, מנהל היחסים הבינלאומיים והפיתוח הכלכלי של תל אביב-יפו ציין שיחסי הגומלין בין התושבים לבין העסקים הקטנים והבינוניים (PME) במרחב העירוני, מהווים נקודה חשובה. עירו מרכזת בתוכה מספר רב של פעילויות כלכליות ותרבותיות בישראל. זוהי עיר חדשנית, הידועה בכינוי "עיר הסטארט אפ", ומצויה בלב ה"סטארט-אפ ניישן". מצויים בה 1,700 חברות הזנק ומספר רב של מרכזי מחקר. היחס בין מספר חברות הזנק לבין מספר התושבים הוא הגבוה בעולם.

ההייטק הישראלי מהווה שמונה עד עשרה אחוזים מהשוק, והאתגר הוא להגדיל את המספר הזה ולהרחיב את התחום. כמו כן יש לציין, שההשפעה של תופעת ההייטק מגבירה את הפערים בתוך החברה. בתל אביב-יפו החדשנות מוזמנת ליצור פתרונות, שיתנו מענה לאתגרים החברתיים, להקטין את הפערים, וליצור קהילה משגשגת. העיר זכתה בפרס הראשון לחדשנות בברצלונה. זאת, לא בזכות ההצטיינות הטכנית גרידא, כי אם הודות לטכנולוגיה המשכללת את הקשר בין העירייה לבין הפרט.

גב' זוהר נוימרק, [בהמשך מופיע מר זוהר נוימרק] סגנית ראש עיריית חולון, תהתה לגבי האופי הביצועי בפועל של שיתוף הפעולה בדרג הממשל המקומי צרפתי-ישראלי. היא ממתנה למרכיבים המעשיים שיוצגו בעת ההצהרה המסיימת.

מר אלי דהאן, מנהל FabLab400, מציג את עניין הקליטה של צעירים הנתונים בקשיים במסגרת הדינאמיקה בהתפתחות כלכלית. הפאנליסטים הדגישו את חשיבות התיכלול לנוכח הגידול באוכלוסיית העולם, שגדלה פי שלוש בתוך עשרות שנים אחדות. יש פרדוקס בתוך העולם המודרני: האנשים מעולם לא היו מחוברים כל כך, ובאותה עת כל כך מבודדים.

מר בליזובסקי העלה את בעיית 60,000 מהגרי העבודה המתגוררים בשכונות המצוקה של תל אביב. על מנת להכשיר אותם ולעודד את היקלטותם, הקימה העיר את בית הספר "ביאליק-רוגוזין", שבו מארגנים קורסים ופעילויות המתאימות

בריאה' (ספורט, מדיטציה, בריאות וכו'), וגם בתהליך למידה של שפות זרות, והוראה באנגלית.

מר אלאן לוי, סגן ראש העירייה לעניינים בינלאומיים ב-איסי-לה-מולינו, ציין שברית הערים שלו עם נהריה שבגליל נוצרה ב-1994, ושהחינוך הוא התקציב הראשון במעלה ביישוב שלו (25% מהתקציב)

היחסים הבינלאומיים של איסי-לה-מולינו מתמקדים בבני הנעורים: מתוך 14 שותפויות בינלאומיות שהם מקיימים, 10 כוללות חילופי צעירים, ומדי שנה 300 נערים שותפים לכך. המכהנים בתפקיד מעודדים את העצמאות שלהם, פיתוח המצפון המקצועי, תחושת האזרחות הבינלאומית, התנהלות בחיים וחיים בצוותא, חילופי היסטוריה וזיכרונות.

גב' רות גור, האחראית לשירותי הרווחה, וגב' מרים תמר ברון, מנהלת אגף הקליטה בנתניה, ציינו שמערכת החינוך הישראלית מתמודדת גם עם אתגרים חברתיים של קליטה והגירה. ישראל קולטת יהודים מכל רחבי העולם, והללו מביאים איתם היסטוריה ותרבות מגוונות. זו הסיבה שנתניה יצרה תכנית לילוי משפחות מהגרים, הכוללת לימודי שפה. הם ממציאים אופנים חדשניים כדי לעורר עניין בילדים (קורסים בספרות, סיעור מוחות וכדומה).

מר אפרים פינא אדרי, הנציג הראשי של קק"ל בצרפת, הציג את הפן החינוכי בארגון שלו, פן המיוסד על סיסמה שנטבעה לפני כעשרים שנה על ידי שר חינוך ישראלי: "הזכות ליחס מכבד והחובה להעניק כבוד". בעקבות זאת החלו להוציא לפועל דברים מעשיים: תלמידי בתי הספר ניקו את החור פים היערות והפארקים הלאומיים, חוגגים את ראש השנה לאילנות הנחגג מאז המאה ה-12 או מקימים גינות קהילתיות. הוא הזכיר שבישראל ניטעו עשרות מיליוני עצים.

מר גבריאל נעמן, ראש עיריית שלומי הציג את האסטרטגיה הלאומית והמקומית בישראל, למען בני הנעורים. היעד ההתחלתי היה להכשיר צעירים להיות בעלי מקצוע. כיום, המסד לול הרבה יותר ממושך, עם גישה לאוניברסיטה שמבטיחה בסיס הכשרה לכל החיים, והיכולת לבנות תאים משפחתיים אוטונומיים. כיום שמים את הדגש על התפתחות אישית ועל השימוש בטכנולוגיות.

הגב' ברנאדט גוטייה, נבחרת ציבור מ-אפינה-סיר-סן, הציגה לפאנל שאלה בנוגע למוסדות לימוד של מונטסורי בישראל. אחד המשתתפים במושב השיב שהם קיימים.

הגב' אדרה אל ארטי, חברת מועצה העוסקת בבריתות ערים תאומות וביחסים בינלאומיים ב-שארנטון-לה-פון סיפרה שעירה יזמה מערכת של מעין "דרכון" לגישור עם אוכלוסיות מצוקה (400 נערים הצטיידו בהם). הנשירה מבתי הספר הפכה לבעיה קשה, והיא סקרנית לדעת אלו פתרונות נמצאו לכך בצד הישראלי.

בתחום החנ"ג, מר אילן גזית, סגן ראש עיריית חולון, הסביר שהילדים מקבלים הכשרה על מנת לתמוך בעמיתיהם. הספורט הוא כלי מצוין על מנת להקנות רוח של סולידאריות, אחריות אישית ומעורבות בחברה.

מר גבריאל נעמן, ראש עיריית שלומי, ציין שלבתי הספר אין תקציב שיאפשר להם להילחם נגד הנשירה מהלימודים. לכן חיוני לאתר את התלמידים שזקוקים לעזרה.

לצורכיהם. הסרט הדוקומנטרי "לא עוד זרים" המוקדש להם, זכה באוסקר לסרט הדוקומנטרי הקצר. הסרט מזכיר לנו שחברה נמדדת על פי האופן שהיא מתייחסת לחלשים ביותר שלה.

מר טל אל על השלים את החזון הזה באומרו שההייטק אינו ולא כלום ללא הממד האנושי, וללא היכולת של כל אחד להיות מחובר לאחר. טכנולוגיה היא אמצעי ולא המטרה. האנשים הם שצריכים להחליט כיצד ישתמשו בה.

לסיכום הסדנה הזו, שבה הדוגמאות לביצועים מופתיים מבחינת החדשנות וההתפתחות הכלכלית, הועשרו באמצעות חזון הומניסטי, הזכיר מר סימון אלפסי שהכול מתחיל בחי"נוך, ושחיוני להעניק לצעירים מסגרת שתאפשר להם לקבל הכשרה ולהיקלט בחברה. החינוך, ההכשרה וההעברה הם המעניקים משמעות לפיתוח הכלכלי.

המשתתפים בסדנה יצאו ממשכן הממשל המקומי וביקרו במתחם Campus Région du Numérique, מקום להכ"שרה ולחילופי ידע, המשמש בסיס למערכת אקולוגית. מאז 2017 שוכנים 17 מוקדי הכשרה חדשניים באתר Lyon Confluence, וכן שלושה מהשחקנים החיוניים בתחום הדיגיטלי ויותר מ-800 לומדים. כך הוא מעודד הפעלה ושיתוף במיומנויות שונות.

לאחר מכן ביקרו ב-ORAPI GROUP המובילה בצרפת בתחום המוצרים להגינה מקצועית ולתהליכים תעשייתיים. הקבוצה חברה ב-Axelera, החממה הטכנולוגית המוקדשת לענף הכימיה-אקולוגיה. המפעל ממוקם בתוך פארק תעשייתי la Plaine de l'Ain – PIPA, שבו שוכנים 172 מפעלים ומוע"סקים בו קרוב ל-7230 איש בתחומי התעשייה, הלוגיסטיקה, הבנייה, חקלאות המזון ושירותים. החברות ב-PIPA מצליחות לשלב פעילות תעשייתית עם אחריות חברתית וסביבתית.

סדנה מס' 2 - חינוך ונוער

סדנת "חינוך ונוער" הפגישה כשלושים איש ביניהם נבחרת ציבור, פקידי ציבור, אחראים לארגונים חברתיים ואנשי מקצוע ממגזר החינוך. בראש הפעילות עמד מר אלאן לוי, סגן ראש העיר לענייני יחסים בינלאומיים של איסי-לה-מולינו והגב' ליזי דלאריצה, ראשת העירייה גני תקווה. גב' ז'נבייב סווראן, מנכ"ל ארגון Cités Unies France הנחתה.

גב' ליזי דלאריצה, ראש עיריית גני תקווה, הסבירה שבישראל הרשויות המקומיות הן המטפלות בילדים ובבני הנוער, מלידה ועד גיל 18, שאז הם אמורים להתגייס לצבא. מערכת החינוך פועלת על פי עקרון ההתמחות. לכל בית ספר יש התמחות משלו (אמנויות, מדע, יוגה וכו'), וההורים יכולים לבחור לרשום את ילדם בהתאם להתמחות הזאת. בגני תקווה קיימת קריית חינוך חדשנית שבה כל חלק מיוחד. הילדים יכולים ללמוד באופנים שונים: לשבת על הרצפה, ליצור מעגלי שיח, להקים קבוצות חניכים, תוך שימוש במחשב.

דיונים כלליים ומעגלי שיח מאורגנים באופן סדיר, כדי להבטיח יצירת קשר בין התלמידים, המורים וההורים. קיימים גם בתי ספר להורים. לבסוף הציגה את עקרון האוטונומיה בחינוך הקיים ביישובים הישראליים. גני תקווה בחרה בנושא של 'עיר

סדנה מס' 3 - מים ואנרגיה

הסדנה "אנרגיה ומים" נערכה בראשותם של מר זוהר נוימארק, סגן ראש עיריית חולון, ומר לוראן אנאר, ראש עיריית נאנסי. הנחה את הסדנה מר ז'אן-מישל ברלמון, סגן ראש העירייה בנאנסי, האחראי ליחסים בינלאומיים, אירופיים ומשני עברי הגבול.

מר זוהר נוימארק הזכיר שהמים הם אחד המרכיבים החשובים ביותר בחיים: 2/3 מכדור הארץ מכוסים מים, 93% מהמים אינם ניתנים לשתיה, והתמורות האקלימיות מגבירות את סכנת הבצורת. ישראל החליטה להפעיל את כל האמצעים, כדי להתכונן להתגשמות הסכנה הזו, בעיקר על ידי השימוש בטכניקות התפלת מים, ובטיפול במי שפכים. כיום 80% ממי השתייה מגיעים מהתפלת מי הים.

לפני פיתוח הטכניקות הללו, נהגו לספק את מי השתייה מהכ"נרת, אגם בצפון המדינה. כיום אספקת המים מגיעה מהד"רום, שם ממוקמים מפעלי ההתפלה. הודות לטכניקות הללו, ובניגוד לשכניה של ישראל, אין למדינה צורך להנהיג הקצבת מים. ישראל משקיעה 57 מיליארד דולר לצורך ניהול משק המים שלה.

כעת הוצגו כמה טכנולוגיות שפותחו על ידי חברת "מי שקמה". Aquarius spectrum מאתרת דליפות בעזרת גלי קול. Utilities מאתרת אותן על ידי שימוש בחיישנים מתניידים. Blue eye מיועדת לבקרת איכות משופרת: חיישנים הממוקמים בנקודות אסטרטגיות בתוך הצינורות, מנתחים אמות מידה שונות ביניהם סכנת זיהום. הטכנולוגיה הזאת יכולה גם לאתר ניסיונות למתקפת טרור באמצעות הזרקת חומרים כימיים או ביולוגיים למים.

לדברי מר לוראן אנאר צריך להביא בחשבון בפוליטיקה המקד"מית, את ההשתנות האקולוגית. עיריית נאנסי הציבה לעצמה מטרת חדשות לקראת האופק של 2030. 90 הצעות חדשות הובאו לביצוע במשך שלוש השנים הבאות, ושליש מהן באו מהתושבים.

בנוגע למים, הסוגיה היא בעלת שלושה היבטים. צריך לאבטח את האספקה, מפני ש-100% מגידולי המזון תלויים במי נהר המוזל. המטרה היא לספק לעיר מים מנהר אחר, ה-מרת'. לשם כך יש לפתח מיתקנים בעלי רמה גבוהה מאוד של סינון, משום שעל גדות הנהר הזה קיימים מפעלי תעשייה כימית. הסוגיה השנייה היא להקטין את הצריכה, דבר שבו יש לערב את התושבים. ולבסוף, צריך לנקוט מדיניות של חלחול לקרקע, כדי להגביל הצפות.

העיר הציבה לעצמה שלוש מטרת בתחום האנרגיה: הפחתת הצריכה ב-25% אחוז עד 2030, ביחס לשימוש ב-2010 (מתוכו 30% הם במבנים ציבוריים); גיוון מקורות האנרגיה על ידי פיתוח אנרגיה סולארית (ייצור ורישום סולארי); פיתוח רשתות של חום וביו-מאסה (בעיקר מפסולת כריתת עצים) כדי להזין 1/3 מבתי המגורים עד 2030. האחראים עוסקים גם ברעיון לייצר מימן, שבו ישתמשו בתחבורה הציבורית והפרטית.

ולבסוף, נאנסי פתחה בפרויקט נרחב להגנה על המגוון הביולוגי, וברצונה לכוון שותפויות עם ישראל בנוגע לשאלות של העברת מזון, תוך פיתוח של ביוטק ופודטק בעיקר.

גב' מרים תמר ברון, מנהלת אגף הקליטה בנתניה, סיפרה על קבוצות קטנות של שני תלמידים או שלושה שהוקמו נגד הנשירה מהלימודים בעקבות יוזמה של העירייה.

מר אפרים פינו אדרי הסביר שארגונו פועל בשיתוף עם נצרת. ראש העירייה שם נוכח לדעת שרק 22% מהתלמידים מצליחים בבחינות הבגרות. על מנת להשיג את מטרתו - 70% הצלחה - ייחד מבנה והפך אותו למרכז פעילות, שם מועסקים קים מורים שאמורים ללמד ב"בתי מצוינות". שם כל תלמיד מתקבל. המטרה הושגה: נצרת הגיעה לשיעור של 78% הצלחה בבחינות הבגרות, תוך שנה.

מר סטפאן בומראן, נציג המשרד הממשלתי לצעירים ולחינוך, סיפר שנוצרו תכניות בתחום החינוך הבלתי-פורמלי (שירות אזרחי בינלאומי, תכנית 'אראזמוס+', ארגונים אירופיים לסוד לידאריות וכדומה). שלישי מהאתרים הבינלאומיים נוגעים לפיתוח בר-קיימא.

מר מרסאל גראן האחראי לשיתוף פעולה בין-אוניברסיטאי בשגרירות צרפת בישראל, ציין ש-300,000 צעירים צרפתיים השתתפו בפרויקטים של השירות האזרחי מאז 2010. ישראל היא היעד השני בחשיבותו אחרי גרמניה. כמאה צעירים מצרפת נמצאים כרגע בישראל ועוסקים בעבודות התנדבות.

מר אריק אויזרייט חבר במועצת העיר בורדו ציין שעירו פתחה ביוזמה של שיתוף בספרים, בדומה לספריות הניידות בישראל. קיימים בה גם גינות משותפות, ותושבי ערים יכו לים לשתף תושבים אחרים במוצרי מזון. גב' מרים תמר ברון הזכירה מצדה, שבנתניה נרקמים יחסים בין-דוריים בקרב התלמידים במשך שעות הלימודים, כשבני נוער עוזרים לאלו הזקוקים ללימודי עברית.

גב' מרים תמר ברון הזכירה מצדה, שבנתניה נרקמים יחסים בין-דוריים בקרב התלמידים במשך שעות הלימודים, כשבני נוער עוזרים לאלו הזקוקים ללימודי עברית.

הסדנה הזו האירה את החשיבות בהתעוררות וקשב של הצעירים, בבואנו להכשיר אותם לקבל עבודה יציבה לאורך זמן. המאבק נגד נשירה מבתי הספר, הקדשת תשומת לב למהגרים, הוראת שפות, אחווה בין-דורית, אימוץ במשפחה מתנדבת, נוהל ההכללה בספורט - הם כולם יוזמות המקד"מות את האינטגרציה ואת החיים בצוותא. חיי החברה יחד עם ההתנדבות, מעניקים לבני הנוער הזדמנות להפוך לתושבים פעילים.

לסיכום, המשתתפים הציגו לנצל את האולימפיאדה של 2024 לקדם פרויקטים שיהיו משותפים באמצעות הקבוצה הישראלית בתוך CUF והוועדות האולימפיות, כדי לגייס את הצעירים הצרפתיים והישראליים.

הם יצאו ממשכן הממשל האזורי והובלו לקמפוס רושה (ליון) המאחד בקרבו 3 מרכזי הכשרה בחניכה (CFA): ידידי טור דה פראנס (ידידי אגודת המירוף), SEPR, ו-AFPIA (מקצועות עיבוד עץ). הגופים הללו - הממוקמים באתר תעשייתי לשעבר ששופץ - פתוחים מאוד לחילופי רעיונות בינלאומיים ורואים במסע חלק בלתי נפרד ממסלול ההכשרה. לאחר מכן ערכו היכרות עם תכנית 'השגרירים הצעירים': מאז כינון התכנית הזו ב-1999, יותר מ-2,300 סטודנטים זרים הגיעו לכאן כדי להמ" שיך בלימודיהם באזור, בחסותם של מקבלי החלטות בכלכלה. כיום הם מהווים רשת בינלאומית לקידום אוברן-רון-אלפ.

גב' ואלרי ניקולא מ"התאחדות אזורי הממשל המקומי בצרפת" הציגה שאלה לגבי הזנה באנרגיה של מפעלי ההתפלה. פחם וגז מהווים כיום מקורות עיקריים להזנה כי האנרגיה הסולאית רית עדיין אינה מספיקה.

ולבסוף, המשתתף האחרון הזכיר, נרגש, את מה שאמר יצחק רבין: "לייצר מים בישראל".

אחרי הסדנה, המשתתפים ביקרו במיתקן לטיהור המים Aqualyon הנמצאת בפיייר בניט. המיתקן בפיייר בניט הוקם ב-1972 ושופץ ב-2007. כל המים המושבים ומי המשקעים נאספים אליו מ-34 יישובים ש-25 מהם מצויים בליון רבתי. במיתקן מקפידים על התקנות האירופיות הנוגעות להגנת הסביבה, וצופים את הצרכים העתידיים. תפקידו לשמור על הניקיון של נהר הרון כדי להגן על הים התיכון, תוך כדי שמביאים בחשבון את הפיתוח של גוש האוכלוסייה המדובר.

לאחר מכן הגיעו לבקר ב-Grands Ateliers (הסדנאות הגדולות) בוילפונטן. זהו מתחם חדשני להכשרה במקצועות הבנייה והאדריכלות. תלמידים, חוקרים ובעלי מלאכה נפגשים שם כדי לעצב יחד בניינים שיהיו חסכוניים יותר באנרגיה, ולפתח חזון אקולוגי באדריכלות.

סדנה מס' 4 - אטראקציות בטריטוריה: תרבות / מורשת / תיירות

בסדנה "אטראקציות באזור: תרבות, מורשת ותיירות" התכנסו כארבעים איש, שביניהם היו נבחרים ציבור, פקידי ציבור, אחראים לחברות ואנשי מקצוע ממגזר התרבות, המורשת והתיירות. בראש הסדנה עמדו מר ז'אן-לואי טסטיד, סגן ראש העירייה בעיר סירן, הממונה על שיתופי פעולה בממשל המקומי ועל יחסים בינלאומיים, ומר רחמים מלול, ראש עיריית רחובות. המנחה היה מר ז'אן-דומיניק דיראן, סגן יו"ר בהתאחדות Sites et Cités Remarquables (אתרים ויישובים ראויים לציון), סגן ראש עיריית ליון הממונה על המורשת, ההנצחה, החיילים הוותיקים והדתות.

מר ז'אן-לואי טסטיד הסביר שהתקציב המוקדש לתרבות מהווה 7% מהתקציב בעירו, כלומר 244 אירו לתושב, בעוד שהממוצע הלאומי הוא 143 אירו לנפש. בסירן מצויים גם תיאטרון המדורג "בימה לאומית" שבו מתקיים פסטיבל מחול בעל מוניטין עולמי, קונסרבטוריון למוזיקה ומחול, מדיטק שבה מבקרים רבע מיליון איש בשנה, בית ספר לאמנויות הפלסטיות, מוזיאון להיסטוריה אורבאנית וחברתית ומתקיים פסטיבל לאמנות הרחוב. סירן מוכרת גם בזכות "עיר הגנים" שבה, ובזכות הר ולריאן - אחד מאתרי ההנצחה החשובים ביותר למלחמת העולם השנייה. העירייה יוזמת חילופי תרבות רבים עם חולון, העיר התאומה שלה בישראל. תפקיד הארגון נים השיתופיים המקומיים בנושא התרבות, הוא להציע לצעירים גירויים תרבותיים המאפשרים סובלנות, הבנה ופתיחות, ולתרום לבניית העתיד.

מר רחמים מלול, ראש עיריית רחובות הציג את היישוב שלו. רחובות הוקמה ב-1890, ומונה 152,000 תושבים, שמהם יותר מ-30,000 מהגרים ו-11,000 סטודנטים. רחובות זכתה

גב' מרטין וקנין, סגן ראש עיריית ניס רבתי העריכה שצרפת צריכה לשאוב השראה מהניסיון הישראלי בתחום המים, משום שההתחממות הגלובאלית מדרבנת את צרפת להתייחס לעניין זה ביתר רצינות. ניס רבתי (1,300 מ"ר, 49 יישובים וחצי מיליון תושבים) מצדה, התוותה מדיניות לפעולה סביב שלושה צירים: להציע לתושבים מים ללא חומרים כימיים; לארגן רשת אנרגיה לחמים, קרים ולחשמל בעזרת טכנולוגיות של "ערים חכמות"; להשקיע באופן ניכר בחדשנות ובטכנולוגיות ירוקות.

נבחרים הציבור אמרו שהם צופים את הצרכים (פרויקט Ecovallée, העלאת מים מליחים, או הרחבת הרשת לעבר מונאקו) וברצונם להבטיח אספקת מים לאורך זמן. ניס רבתי בחרה בניהול באתרו, ונאבקת באורח פעיל נגד דליפות. היא צופה חיסכון של 1.2 מיליון מ"ק, הודות להתקנה של מוניס חדשים אצל התושבים.

לבסוף, הציגה את הפרויקט Aquavor שמסוגל לבצע סימולציה של תוצאות פעילות אנושית על המים, לצפות ולמנוע את הסיכונים הקשורים לזיהום, להצפות, לבצורת או לקידוחים לא מורשים.

מר נתן לבייב, המשנה לראש העיר חדרה, הסביר שהרשות שלו ממוקמת בקרבת הים ושמיתקן ההתפלה שלה הוא נקודת מפתח לעתיד הרשות. יש בעיר גם תחנת כוח המופעלת בגז טבעי (עד 2018 הופעלה תחנת הכוח באמצעות פחם) המייצרת כ-25% מתפוקת החשמל הארצית. המים חיוניים גם עבור תחנת כוח זו, מן הסיבה הפשוטה שהיא מקוררת באמצעות מי ים.

גב' ורוניק היים, מנהלת "מחקרים וצפי" באיגוד המים של איל-דה-פראנס הסבירה שהאיגוד שלה מספק מים ל-40% מהתושבים של אזור איל-דה-פראנס, שהם קרוב ל-4.9 מיליון תושבים המתגוררים ב-150 יישובים. האיגוד שולט ברשת הפרושה על פני 8,600 ק"מ ויש לו שלושה מפעלים הממוקמים על הנהרות סן, מארן ו-אואז. אולם, המקורות הללו מצויים על פני השטח, והם רגישים מאוד לזיהום. האיגוד הציע תכנית אקלים-מים, שנרשמה בתכנית של האו"ם ל-2030. ברצונו להפחית את צריכת האנרגיה ב-6% עד 2020, להשקיע באנרגיה סולארית, להפחית את היווצרות גזי החממה ב-35%, ולשמר את מקורות תוך הגדלת היעילות היצרנית. הפרויקט המוביל בראש מיועד לשפר את האיכות, ולהציע מים ללא סידן, ללא כלור וללא מזהמים מיקרוסקופיים, ולשם כך שואב השראה מטכנולוגיית האוסמוזה ההפוכה בלחץ נמוך, הקרובה להתפלה.

גב' קלר ואנטרסק, מהנדסת בחברת VEOLIA EAU, הציגה את הביצועים של מיתקן ההתפלה של מי ים באשקלון, השני בישראל. היא הזכירה ש-80% מהמים לצורכי התושבים ולח"קלאות בישראל, מגיעים מהתפלת מי הים התיכון. המיתקן באשקלון מייצר 400,000 מ"ק מים בכל יום. הם מוכרים את המים שלהם לחברת מקורות, וזו מפזרת ומוכרת אותם ליישובים. יש לה יעילות של 50%: לכל 100 ליטר מים מטוּר פלים, 50 ליטר ניתנים לשימוש. האתגר העיקרי הוא בתחום האנרגיה, משום שהיעילות האנרגטית מוגבלת עם תצרוכת של 40,000 קילוואט/שעה ליום. אתגר נוסף עוסק בהפקת בור והשלישי - בהוספת מינרלים למים כדי שניתן יהיה לשתותם.

מר אריאל ללוש, סגן ראש עיריית דימונה הסביר שעירו הוקמה ב-1955 כדי לקלוט יהודים מצפון אפריקה. כיום יש בה 30,000 תושבים משלל מוצאים: מרוקנים, טוניסאים, רוסים... החיים בצוותא של הקהילות הללו מהווים אתגר: האם על האנשים לשכוח את תרבותם ומורשתם, או דווקא לחזק אותם? הוא סיפר על "הכושם העבריים" המתייחדים בטקסים הדתיים ובתזונה הצמחונית שלהם. תרבותם והחגים שהם חוגגים מובלטים, ועל ידי כך משולבים להפליא בחברה המקומית.

מר ז'אן קלוד דארדלה, סגן ראש עיריית טולוז ציין, שהמורשת חשובה, משום שלעתים קרובות היישובים צריכים להפעיל את סמכויותיהם לגבי ארכיאולוגיה ושימור.

מר ז'אן-לואי סטטיד הזכיר את חשיבות המורשת עבור הצרפתים, והביא כדוגמה את הקתדרלה נוטר-דאם דה פארי. הוא הציג כמו כן את הצלחתן של מספר יוזמות מקומיות, כגון פסטיבל המחרשות העתיקות בברטאן.

מר אליאב בליזובסקי, מנהל האגף ליחסים בינלאומיים בעיריית תל אביב-יפו, ציין את קיומן של שותפויות חשובות בין מרכזי תרבות. ה"לילות הלבנים" של פריס זכו למהדורה תל אביבית. הוא ציין פרויקטים חדשים, בעיקר סביב האופרה והתזמורת הפילהרמונית. כשהפרויקטים של הגופים הללו מגיעים לערים אחרות, העלויות יורדות, היחסים מתהדקים והמשיכה גוברת.

מר קלוד לוי, חבר מועצת העיר עכו ואחראי על היחסים הבינלאומיים סיפר, שעירו מעורבת מבחינת אוכלוסייה ובה 27% עד 30% תושבים ערבים וכ-70% תושבים יהודיים. עכו נבחרה פעמיים להיות אתר מורשת עולמי לאנושות.

לבסוף, הסדנה אפשרה לאייר את העובדה, ששיתוף פעולה בדרג הממשל המקומי מאפשר ליצור רשתות, חילופים ונהלים טובים. בין ערים תאומות קיים תהליך של השפעה הדדית חיובית, תרבותית ומורשת. המגוון התרבותי מאפשר ללמד את הדורות הבאים לחיות יחד, משום שכל אחד הוא אזרח העולם, ומוטל עליו לכבד את ההבדלים התרבותיים. המיתוג הוא אמצעי להקניית ידע בנוגע ליוזמות וליישובים. יש לדבר ולעודד אותו.

המשתתפים יצאו ממשכן הממשל המקומי והגיעו למרכז הלאומי לכוריאוגרפיה בריליה-לה-פאפ. הוצג בפניהם הפרויקט Passerelles (מעברים), שמותג במסגרת העונה המשולבת צרפת-ישראל 2018, שבו מעורבים רקדנים חובבים צעירים משתי המדינות, וכן למדו עליו בעזרת עדויות אחדות, בייחוד של תלמידים בית הספר התיכון המקצועי "לאמארק". לבסוף ביקרו ב-Pôle Pixel מרכז הממוקם בוילרבאן, בשטח תעשייתי לשעבר שהיה חרב, שהפך למרחב פעיל חדשני ובו 500 ויותר מפעלים העוסקים בתחום התדמית ובתעשיות יצירתיות.

בפרס הראשון בדירוג איכות החיים בישראל. מצויים בה כמה וכמה מבנים ואתרים בעלי ערך היסטורי ומורשתי רב, כמו בית הכנסת, מרכז תרבות, אולם מופעים, שהשתמרו או נבנו מחדש.

הוא הסביר, שהתרבות היא האופן שבו חיים יחד ומתנהגים בחברה. זוהי קהילה. והאנשים שמצהירים שהם חלק ממנה, מזהים שיש להם מורשת משותפת, באמצעות ערכים, תקנים, נורמות. מדובר במכלול של מנהגים, הרגלים, ידע שעבר מדור לדור ומתעשר ללא הרף.

התיירות מהווה מגזר כלכלי כשלעצמה, והיא מחוללת תעסוקה. צרפת נמצאת במקום הראשון כיעד תיירותי עולמי, עם 93 מיליון מבקרים בשנה, שמתוכם 30% שוהים בפריס. הדבר מייצג 7% מהתוצר הלאומי הגולמי, ושני מיליון מקומות תעסוקה. בישראל התפוקה הכלכלית מהתיירות היא בסדר גודל של עשרים מיליארד ש"ח לשנה, ורבע מיליון מקומות תעסוקה. כדי לסבר את האוזן, 280,000 תיירים צרפתיים מגיעים לישראל מדי שנה. התיירות בישראל כוללת מספר תחומים. זו יכולה להיות תיירות פנאי, חינוכית, תרבותית, רפואית או גם דתית. כמו כן, נתח חשוב היא תיירות המורשת המשמשת כצומת בין התיירות לבין התרבות.

מר אלן ברליוז-קירלה, חבר מועצת האזור אוברן-רון-אלפ, ויו"ר המרכז Auvergne Rhône-Alpes Gourmand, מזכיר שהתיירות והגסטרונומיה מחזקים את המשיכה של האזור. בשנת 2010 הפכה "הארוחה הגסטרונומית של הצרפתים" לאחד ממוקדי המורשת המופשטת של אונסק"ו. מתקרבת ההשקה של הפרויקט la Vallée de la Gastronomie (עמק הגסטרונומיה) שבו מתאחדים שלושה אזורים של צרפת: בורגון-פראנס קומטה, אוברן-רון-אלפ PACA. העמק הזה, שאורכו 500 ק"מ, ומשתרע מדיז'ון עד מארסיי, יאחד את השחקנים בתחום הגסטרונומיה סביב ערכי האיכות, הגאווה והידידות. הנדיבות צריכה לתפוס מקום מרכזי הן במוצרים והן אצל שחקנים של התיירות.

גב' סמדר אהרוני, סגן ראש עיריית נס ציונה, עסקה בחשיבות הזיכרון וההנצחה בעירה. קרוב ל-6,000 איש, צעירים ומבוגרים התנדבו ועובדים יחד סביב נושא זה. הפרויקט, המכונה "זיכרון בסלון", מפגיש ניצולים עם תושבים המזמינים אותם לביתם, ומשוחחים על ענייני זיכרון והנצחה. מהשיחות הללו הגיחו זיכרונות שלעמים נדירות ביותר יוצאים לאוויר העולם. תולדות הקהילה האתיופית-יהודית, שבאורח מסורתי עוברות בעל-פה, מועלים כעת על הכתב בידי צעירים, וכך ניתן לשמר לאורך זמן את הזיכרונות הללו.

גב' פלורנס ריי, האחראית לפרויקטים ביחסים בינלאומיים במארסיי, הסבירה כיצד "העיר פוקיאה" אפשרה לעשות "מתיחת פנים" לדימוי של עירה כשפיתחה מיגזר תרבות ותיירות. פוקיאה הלא היא מארסיי, שמאחוריה 2,600 שנות היסטוריה והיא ניחנה במגוון תרבותי עשיר וב-860,000 תושבים, הצליחה להפוך ליעד תיירותי מושך, וכעת מגיעים אליה מדי שנה כ-1.5 מיליון תיירי-הפלגות העונגים בה. העיר זכתה לתמריץ הזה הודות למיתוגים שונים, כגון: "מארסיי, בירת התרבות האירופית" לשנת 2013, ו"מארסיי, בירת הספורט". המרחב העירוני שופץ באמצעות פרויקטים של חידוש ושל בנייה שתרמו גם לפיתוח הכלכלי. מארסיי עתידה לארח את הפעילות הימית במשחקים האולימפיים של קיץ 2024.

היחסים בין העיריות יתחזקו, ויתחילו פרויקטים בעלי ערך מוסף גבוה עבור העיריות. חשוב ביותר שהרעיונות שהועלו בסדנאות השונות יהפכו ליוזמות מעשיות.

עצרת הסגירה

הנוכחים, ששמעו את הסיכומים המייצגים של סדנאות הנושא, הקשיבו לגב' ליזי דלארצ'ה, ראש עיריית גני תקווה ולמר ז'אן-מישל ברלמון, סגן ראש עיריית נאנסי, שקראו את ההצהרה המסכמת של הוועידה הרביעית לשיתופי פעולה בדרג הממשל המקומי צרפת-ישראל.

מר אלאן לוי, נשיא קבוצת ישראל ב-CUF, סגן ראש העירייה הממונה על יחסים בינלאומיים של איסי-לה-מולינו, ציין בשמחה את האיכות הגבוהה של המפגשים, החילופים והדינאמיות. הוא הודה למשתתפים, הן לנבחרי הציבור והן לפקידי המנהל או השותפים.

בנוגע לכלכלה, הניסיונות של הערים השונות בצרפת ובישראל אפשרו לתפוס טוב יותר את האתגרים הנוכחיים העומדים בפני חברות וטריטוריות בהקשר התחרותי שבו החדשנות היא הדבר הקבוע.

לגבי החינוך והצעירים היישובים הוכיחו שחשוב מאוד להביא בחשבון את בני הנעורים. דיברו על הצלחה בלימודים, על חינוך מועדף לאוכלוסייה על קליטת ילדים שהם דור ראשון או שני להגירה, על פיתוח הרמוני ועל הזדמנויות ללמוד בצורה שונה, בעיקר בחו"ל.

לגבי מים ואנרגיה, רמת המומחיות ביישובים ואצל השחקנים מעודדת את שיתוף הפעולה בתחומי התפלת מי ים, אנרגיה סולארית, ניווד רך, אספקת מי שתייה ומחזור מים מושבים.

לגבי תירות ותרבות, יש לאפשר שימור והעברה הלאה של מורשת עשירה המצויה ביישובים, שכן אלו אוצרות עבור הזיכרון וההיסטוריה, נכסים יוצרי השפעה ומשיכה באזורים השונים.

האינטנסיביות בעבודה ואיכותה מעידות על הרצון העז לשייך תוך פעולה גדולה עוד יותר. הדבר מצביע על כך שקיים צורך להיפגש ולחלוק ניסיונות, חידושים, פתרונות מקומיים, שית"רמו לרווחת התושבים. מעבר להבדלים התרבותיים, שיתוף פעולה בדרג הממשל המקומי מהווה אמצעי להעשרה בתחום המדיניות הציבורית.

הוועידה הזאת מוכתרת בהצלחה, כיוון שהיא הראשונה מאז הוועידה שהתקיימה ב-2010 בחיפה. המהדורה של 2019 מכונה בצדק "קשרים בהתחדשות" או "חידוש קשרים", והוא מאחל לכולם שיהיו יישובים נוספים שירצו ליוזם חילופים. הוא סיים במילים אלו: "שלום לרחוק ולקרוב".

מר סימון אלפסי, ראש עיריית יוקנעם, סגן יו"ר המרכז לשל"טון המקומי בישראל, הביע את הכרת תודתו למארגנים ולמשתתפים. הוא היה נרגש וגאה לבשר שהוועידה החמישית תתקיים בעירו, שהיא יישוב רב-תרבותי ועיר שלום.

כל היעדים של הוועידה הרביעית הושגו. האירוע הזה יביא ללא ספק לתנופה חדשה בקשרים בין ישראל לצרפת.

הוא הודה בחום ליו"ר הממשל האזורי, מר לוראן ווקייז, שדבריו, מעורבותו ואהבתו לישראל ריגשו את כלל הנוכחים. הוא אמר שישמח מאוד להקביל את פניו בפברואר 2020 יחד עם מר פיליפ מנייה, סגן יו"ר מועצת האזור. הוא הודה על כל השירותים שקיבלו באזור המארח, על המתרגמים, הצוות הטכני של CUF ולנשיא קבוצת ישראל מר אלאן לוי. כמו כן הודה לממונים על קשרים בחו"ל במרכז השלטון המקומי בישראל, בראשותה של הגב' שירי שטיינהארט סלע, והדגיש את מסירותה של הגב' ענת קאופמן הפועלת בתחום שיתוף הפעולה צרפת-ישראל מאז 2003. ולבסוף, בירך את ראשי העיריות ואת נבחרי הציבור, את המומחים, את הפאנליסטים ואת המנחים בוועידה. הוא סיים את דבריו בהזכירו שישראל רואה בצרפת ידידה אמיתית.

מר פיליפ מנייה, סגן יו"ר המועצה האזורית אוברן-רון-אלפ הממונה על שותפויות בינלאומיות, בירך את האישים השונים. הוא שיבח את הצוותים של CUF, של מרכז השלטון המקומי בישראל, של השגרירות ושל אזור אוברן-רון-אלפ. ההשיתפות הרבה במשך שלושת הימים מהווה הצלחה.

הוא חזר לדבריו של היו"ר מר לוראן ווקייז, ולקשר ההדוק המחבר בינו לבין מדינת ישראל בזכות ההיסטוריה המשפחית שלו או בגלל האזור שלו. זהו קשר הנמשך מזה עשרות שנים, שעתיד להימשך הלאה כדי להגן על הערכים המשותפים של דמוקרטיה, רחשי כבוד לזהויות השונות ולעמים.

הוא סיפר שהיה בישראל ב-2008 או 2009, וביקר בתל אביב, בירושלים וברמאללה, ובכל מקום פגש גברים ונשים שרצו לפתח את הרשתות הכלכליות, החברתיות והתרבותיות שלהם. הדורות הבאים רוצים להיות שותפים בעתיד, למרות המתחים וההבדלים שמקורם בעבר, ולמרות מנהיגים פוליטיים שחיו את העימות. יהיה קשה להגיע לשלום, אבל הדבר יתקיים הודות ליכולתה של ישראל, לעוצמה שהיא משקיעה כדי להגן על גבולותיה והודות לכבוד מצד שכניה, כשיבינו שיש לישראל זכות לטריטוריה ולמדינה משלה.

הממשל האזורי של אוברן-רון-אלפ מחויב לגמרי ליחסים של צרפת עם ישראל. הוא הודיע שבפברואר 2020 יגיע לישראל במסגרת "שבוע הגסטרונומיה הצרפתית", בחברתם של היו"ר שלו מר לוראן ווקייז ושל מר אלאן ברליוז קירלה, יו"ר ארגון Auvergne-Rhône-Alpes Gourmand (אניני הטעם באזור). הם יתפנו גם לבקר ביישובים ובמפעלים בארץ, כדי להכיר אותם טוב יותר ולחזק את קשריהם ההדדיים.

הוא סיים בכך שהזכיר, שאזור אוברן-רון-אלפ רצו לארח את הוועידה הזאת הצרפתית ישראלית, בגין היעד, שהיה לחזק חילופים כלכליים, דווקא בשעה שישנם אלו הקוראים להחריץ את תוצרת ישראל. החילופים הללו יעמדו במוקד הוועידה החמישית, שתתקיים ביוקנעם. הוא שב והזכיר את שאיפתו האישית להגיע לשם, כדי להכיר את התושבים שלה, את הגסטרונומיה ואת העיור שאותו תיאר בצורה כה טובה מר סימון אלפסי.

4ES ASSISES
DE LA COOPÉRATION
DÉCENTRALISÉE
FRANCO
ISRAËLIENNE

המושב הרביעי
של שיתוף הפעולה
המבוזר
בין צרפת וישראל
LYON, DU 3 AU 5 JUIN 2019

הצהרת סיכום

לנוכח העובדה שחילופין במסגרת פעילותן הבינלאומית של רשויות מקומיות ואזוריות הם אחד מעמודי התווך של היחסיים בין שתי המדינות, כפי שבאים לידי ביטוי בכנס שיתוף הפעולה המבוזר בין צרפת וישראל, לנוכח המקומיות של שיתוף הפעולה התפתח בין הרשויות המושב השני שנערך בפאריז בשנת 2009 והמושב השלישי שנערך בחיפה ב-2011.

לכנס השנה הייתה משמעות מיוחדת מפני שהוא נערך במסגרת 70 שנה לכינון היחסים הדיפלומטיים בין ישראל לצרפת. במושב הרביעי השתתפו 18 נציגים ישראלים ו-24 נציגים צרפתיים. הוא אורגן על ידי אזור אוברן-רון-אלפים ועל ידי Cités Unies France, בשיתוף עם משרד החוץ הצרפתי ומשרד החוץ הישראלי, ובפרט שגרירות ישראל בפאריז ומרכז השלטון המקומי בישראל.

***

1. התנאים לשיתוף פעולה בפעילות כלשהי המיושמים לפי הצהרת סיכום זו יידונו באופן הדדי, ושני הצדדים יסכימו עליהם בכתב לפני תחילת הפעילות.

2. כל הפעילויות המיושמות על פי הצהרת סיכום זו יעלו בקנה אחד עם התקנות והמדיניות של הצדדים ועם חוקי ישראל וצרפת.

3. הצהרת סיכום זו נועדה לתאר את אופי שיתוף הפעולה בין הצדדים ואינה מהווה מסמך מחייב מבחינה משפטית. על כן, דבר לא יגרע מהאוטונומיות של צד כלשהו, וצד אחד לא יחיל הגבלה כלשהי על הצד האחר ביישום הצהרת סיכום זו.

4. הצהרת סיכום זו אינה גוררת התחייבות פיננסית כלשהי. כל צד יהיה אחראי לקבל תמיכה על מעורבותו בפעילויות המתוארות על פי הצהרת סיכום זו, וכל פעילויות מעין אלו יהיו תלויות בהקצאות התקציביות של הצדדים.

5. כל השינויים להצהרת סיכום זו ייעשו בכתב ויחתמו על ידי שני הצדדים.

ליון, 5 ביוני 2019

אנו, נציגיהן הנבחרים של רשויות מקומיות ישראליות וצרפתיות, התכנסנו בליון ב-3 עד 5 ביוני 2019, במהלך הכנס הרביעי של שיתוף הפעולה המבוזר בין צרפת וישראל, לנוכח העובדה כי שיתוף הפעולה המבוזר התפתח בין הרשויות המקומיות של שתי המדינות התפתח במידה ניכרת, בעקבות המושב השני שנערך בפאריז בשנת 2009 והמושב השלישי שנערך בחיפה ב-2011.

לכנס השנה הייתה משמעות מיוחדת מפני שהוא נערך במסגרת 70 שנה לכינון היחסים הדיפלומטיים בין ישראל לצרפת.

במושב הרביעי השתתפו 18 נציגים ישראלים ו-24 נציגים צרפתיים. הוא אורגן על ידי אזור אוברן-רון-אלפים ועל ידי Cités Unies France, בשיתוף עם משרד החוץ הצרפתי ומשרד החוץ הישראלי, ובפרט שגרירות ישראל בפאריז ומרכז השלטון המקומי בישראל.

הכנס היווה הזדמנות לשתי המדינות להפגין את תמיכתן בשיתוף פעולה מבוזר.

כנס זה, אשר התבסס על ניסיון עשר השנים האחרונות, איפשר להעמיק בנושאים מרכזיים בעלי אינטרס משותף על סמך הניסיון והשותפויות של הרשויות המקומיות משתי המדינות:

- כלכלה: חדשנות ושיתוף פעולה מדעי
- תיירות ומורשת תרבותית כאסטרטגיה לפיתוח כלכלי ואטרקטיביות של האזור
- חינוך, בני נוער: נייודות וחדשנות חברתית צרפתית ישראלית במסגרת מדיניות ותכניות לבני נוער.
- סביבה ופיתוח בר קיימא: מים ואנרגיה.
- לאור קיומם של אינטרסים משותפים בנושאים כלליים שהתגלו במהלך העבודה והדינאמיות הפוריים במשך שלושה ימים אלו, הרשויות המקומיות מביעות את רצונן להעמיק את תובנותיהן וליישם פעולות קונקרטיות במסגרת תחום סמכותן. קיים פוטנציאל רב בהמשך שיתוף הפעולה הנוכחי וכינון שיתופי פעולה חדשים במגוון רחב של נושאים.

הרשויות המקומיות סבורות, כי בהקשר של גלובליזציה, שיתוף פעולה זה נותן ערך מוסף ליישום פתרונות המיטיבים עם האזורים והאוכלוסיות שלהם.

אנו מצהירים בזאת על ההחלטות שהתקבלו על ידי המשתתפים:

אנו, הרשויות המקומיות, מאשרות כי למען החדשנות במדיניות השלטון המקומי שלנו ועל מנת לקבל השראה זו מזו, אנו מסכימים בזאת לקדם את הגישות הבאות:

- לפעול ליישום ולשיפור פעולות ומדיניות קונקרטיות ולחתור לפתח ידע וגישות חדשים באזורנו.
- לעודד חילופין ושיתופי פעולה בין קהילות צרפתיות וישראליות, בין אם הן כבר משתפות פעולה אם לאו.
- לתמוך בשותפויות, לעודד הצטרפותן של רשויות מקומיות חדשות לכנס זה ולגבש פרויקטים לשיתוף פעולה אזורי שכולם יכולים לשתף וליישם.

4ES ASSISES
DE LA COOPÉRATION
DÉCENTRALISÉE
FRANCO
ISRAÉLIENNE

המושב הרביעי
של שיתוף הפעולה
המבוזר
בין צרפת וישראל
LYON, DU 3 AU 5 JUIN 2019

דוחות סדנא

בפרוייקט זה בין צרפת וישראל בא לידי ביטוי קונקרטי לא רק בעצם שיגור הלויין אלא גם בנייתו משותפת. צרפת היא שפיתחה את הרדיומטר, ואילו הינע החשמלי תוכנן על-ידי ישראל. ה-CNES משתתף גם בעריכת פעילויות שונות ומגוונות באזור טולוז, כגון תערוכות או פעילויות במוסדות לימוד. ה-CNES הוא גורם משיכה בזכות עצמו ומהווה שחקן מקומי רב חשיבות.

הגב' **אן וויארט**, מנהלת מחלקת "חדשנות ותרבותיות" במט"רופולין של ליון, ציינה שבליון ישנם 1.4 מיליון תושבים ו-59 רשויות. העיר מעודדת חדשנות בשטחה באמצעות תמיכה בחברות ובחברות סטארט-אפ בתחום הדיגיטל. את החדשנות ניתן למצוא לא רק בתוך כל תחום מומחיות אלא דווקא בהסרת הגבולות החוצצים בין התחומים השונים ובפיתוחה של גישה רבת תחומית. באתר "טוטם", שנפתח באפריל 2019, מתארחות יותר מ-40 חברות סטארט-אפ חדשניות והאתר כולו מהווה כור היתוך אחד גדול, המעודד את פיתוח החדשנות על כל צורותיה וגווניה.

מר **טל אל על**, סגן ראש עיריית באר-שבע, הסביר שהרשות שלו נמצאת במדבר, בנגב, בדרום ישראל. הוא תיאר את באר-שבע כעיר "רעבה להצלחה, עיר השואפת לגדול". האוכלוסייה הצעירה, פיתוחו של אזור היי-טק והשפעתה של אוניברסיטת בן-גוריון מסמנים את הדינאמיות המאפיינת את העיר. היום יש במטרופולין של באר שבע יותר ממיליון תושבים, למרות שהעיר נוסדה למעשה רק לפני 71 שנה. אוניברסיטת בן-גוריון היא מוסד מוביל בכל הקשור לטיהור מים, התפלה, חקלאות מדברית וגנטיקה. עם זאת, הטכנולוגיות החדשות נחשבות למגזר עתיר סיכונים, ולכן ראוי שלא להתעלם מחשיבותם של עסקים מקומיים שאינם בהכרח היי-טק, המספקים לעיר בסיס כלכלי יציב. לבסוף, הרשויות המקומיות ממלאות תפקיד מרגיע ביחס לקצב ההתפתחות העולמי המהיר כל כך, אולם בה-בעת הן צריכות גם לאפשר את קיומן ואת צמיחתן של היוזמות, שעליהן יתבססו חיי היומיום של המרח. לנוכח קצב הצמיחה של הטכנולוגיות החדשות חייבות הרשויות להסתגל לשינויים המהירים הללו ולהשתחרר מן הסחבת ומן האיטיות הביורוקרטית המאפיינת אותם לפעמים.

מר **אליאב בליזובסקי**, מנהל קשרים בינלאומיים וקידום עסקים בעיריית תל אביב-יפו, ציין מה שמאפיין את העיר תל אביב-יפו, הוא עירוב שימושים בכל רחוב ובית יש גם עסקים וגם תושבים. העירייה הינה מרכז התרבות והכלכלה של מדינת ישראל. עיר חדשנית הידועה כסטארט אפ סיטי בסטארט אפ נטיון בזכות 1700 סטרטאפים וריבוי מרכזי מחקר. מקום ראשון בעולם פר קפיטה. ההיי טק מתייחס רק ל-8 עד 10 אחוז מהמשק והאתגר איך לגרום לכך שיחלחל לקהילה ולעסקים הקטנים והבינוניים. בצד הדברים החיוביים יש גם צד שלילי, ההייטק גורם לקיטוב הגדלת פערים. ואנו בתל אביב מנסים לגייס את החדשנות לפתרון אתגרים חברתיים והקטנת פערים ליצירת קהילה חסונה וחזקה. העיר זכתה במקום האשון לחדשנות בכנס החדשנות בברצלונה, לא בזכות הטכנולוגיה אלא בזכות החשיבה הייחודית והיצירתית לשימוש בטכנולוגיה להידוק הקשר והשיתוף עם התושבים ברמה האישית.

מר **זהר נוימרק**, סגן ראש עיריית חולון, שאלה לגבי האופן שבו ניתן יהיה ליישם ברמה הקונקרטית והמיידי את שיתוף הפעולה המבוסס בין צרפת לישראל. אלמנטים קונקרטיים יוצגו במהלך הצהרת הסיכום, שתוצג במליאת הסיכום של הכנס.

בסדנת "כלכלה" השתתפו כ-50 משתתפים. ישבו בראש הגב' **אנאבל אנדרה-לוראן**, סגנית-נשיא לתחומי כלכלה ועסקים באזור Auvergne-Rhône-Alpes ומר **סימון אלפסי**, ראש עיריית יקנעם וסגן יו"ר מרכז השלטון המקומי ביש"ר, שפתחו את הסדנה. הסדנה הונחתה על-ידי מר **פייר שפסאל**, ממנהלי חברת "Horizon Public Conseils", ומרצה באוניברסיטת Jean Moulin Lyon3.

הגב' **אנאבל אנדרה-לוראן** ציינה כי בצרפת, מאז 1995, הסמכות לפיתוח כלכלי מצויה בידי האזור. במובן זה, אזור Auvergne-Rhône-Alpes הוא אחד מחמשת האזורים הגדולים ביותר באירופה – שטחו שקול לשטחה של שווייץ ויש לו תמ"ג השקול לזה של פורטוגל או דנמרק. אזור זה הוא גם האזור התעשייתי מס' 1 בצרפת בכל הנוגע לחדשנות ויש בו פעילות ברמה גבוהה בתחומים תחרותיים רבים כגון קבלנות משנה תעשייתית, מזון וחקלאות, בריאות, בינוי ועבודות ציבוריות, ספורט ותיירות, אנרגיה... האזור מקצה מדי שנה יותר מ-10 מיליון אירו לליווי חברות הפונות אל השוק הבינלאומי.

מר **סימון אלפסי** ציין שישראל היא מדינה צעירה, שעוד דנה לומדת ומתמחה בתחומים שונים. ישראל מובילה היום בתחומי החקלאות וניהול המים. מתוך ראייה ארוכת טווח השקיעה ישראל רבות בפיתוח מערכת חינוך המתמקדת בהיי-טק ובפיתוח סטארט-אפים. יוקנעם ממחישה היטב את האסטרטגיה הזאת.

יוקנעם הוקמה ב-1950 והמטרה העיקרית בעת הקמתה הייתה לספק עבודה לכל. אחרי שצלחה תקופת משבר, התמקדה העיר בחיזוק מערכת החינוך שלה ובפיתוח טכנולוגיות חדשות, על-מנת ליצור מוקד של תעסוקה בצפון הארץ, שיתמקד בתעשיות היי-טק ובהקמת שותפויות אזוריות וארציות. כך הפכה יוקנעם למובילה בישראל ובעולם בתחומי היי-טק.

מר **ז'ן-קלוד דרדלה**, סגן נשיא בעיריית טולוז ומחזיק בתיק העסקים באירופה, השותפויות הכלכליות הבינלאומיות והסכמי הערים התאומות, הודה ל-Cités Unies France על שכללו בנושאי הכנס גם את הממד הכלכלי, שנעדר מן הכניסים הקודמים. לאחר מכן הציג הדובר את המטרופולין של טולוז, שאוכלוסייתו מונה 750,000 תושבים ויש לו מחזור שנתי של 2 מיליארד אירו. מעבר לחשיבותן של חברות הסטארט-אפ ולאטרקטיביות שלהן, הדגיש מר דרדלה את חשיבותם של קשרים בין בני האדם, המהווים את לב ליבה של הפעילות ברשות המקומית. התמקדות זו בקשרים בין בני אדם ובהיבטים הבין-אישיים והאנושיים מאפיינת גם את שיתופי הפעולה הבינלאומיים. המטרה העיקרית צריכה להיות יצירת קשרים בונים ועמידים לאורך זמן במסגרת של חילופין הוגנים ומאוזנים.

הגב' **סלין בוהי-קלאפיש**, יועצת בתחום קש"ח ובינ"ל במרכז הארצי ללימודי החלל בצרפת (CNES) הציגה את פרויקט הליווינים Venus, שת"פ צרפתי-ישראלי ראשון בתחום החלל. ההסכם נחתם בשנת 2005 והלוויין שוגר בשנת 2017, במעמד שגרירת ישראל בצרפת הגב' עליזה בן-נון. מאז שיגורו עוסק הלוויין בתצפית מן החלל ובחקר השפעות שינויי האקלים על תכסית הצמחייה בכדור הארץ. שיתוף הפעולה

מר **אלי דהאן**, מנהל FabLab400, הציג שאלה לגבי שילוב צעירים מתקשים בדינמיקת הצמיחה הכלכלית. חברי הפאנל הדגישו את חשיבותה של מדיניות הכללה לנוכח הגידול באוכלוסיית העולם, שבמשך כמה עשרות שנים בלבד גדלה פי 3. העולם המודרני הוא פרדוקסאלי – בני האדם מעולם לא היו מקושרים ומחוברים יותר מכפי שהם היום, אולם בה-בעת האדם מעולם לא היה מבודד יותר. ההכללה ושיתוף הפעולה יהיו גורמי מפתח בהתפתחות החברות בשתי המדינות.

מר **בליזבסקי** דיבר על כך שישנם 60,000 מהגרים המתגוררים בשכונות העוני של תל אביב. כדי שניתן יהיה לשלבם בלימודים ולעודד את השתלבותם, הקימה העירייה מרכז מיוחד בשם "מסילה" ובית ספר מיוחד בשם ביאליק רוגוזין שנותן להם שירותים היחודיים להם. סרט דוקומנטרי בשם No More Strangers מתאר את הפרויקט הזה ואף זכה בפרס הראשון בפסטיבל דוקו בארה"ב. הדובר ציין כי חברה נמדדת ביחסה לחלשים בקרבה.

מר **טל אל על** השלים את הדברים בציינו כי ההי-טק איננו שווה דבר ללא הגורם האנושי וללא היכולת לקיים קשר של ממש בין אדם לאדם. ההיי טק הוא אמצעי, אבל איננו מטרה בפני עצמה. האדם הוא זה שצריך להחליט על השימוש שיעשה בהיי-טק, ולא ההפך.

לסיכום סדנה זו, שבה דובר על פעולות שונות בתחומי החדשנות והפיתוח הכלכלי ועל חשיבותו של הגורם האנושי והבין-אישי, הזכיר מר **סימון אלפסי** שהכל מתחיל בחינוך וכי חיוני לתת לצעירים מסגרת, שתאפשר להם ללמוד ובסופו של דבר להשתלב בחברה. החינוך, ההעברה וההנחלה מדור לדור הם שמאפשרים לתת משמעות לפעולות הפיתוח הכלכלי שאנו מבצעים בערים ובחברות שלנו.

החינוך הישראלי: "הזכות ליחס מכבד והחובה להעניק כבוד". הסביבה הולכת ותופסת מקום מהותי בדרך החינוכית. לכן, תלמידי בתי הספר לומדים לשמור על סביבתם בכך שהם מנקים מדי שנה חופי רחצה ויערות. זוהי מטלה הנוגעת במצ' פון ובאתיקה.

הגב' **אדרה אל ארטי**, חברת מועצה העוסקת בבריתות ערים תאומות וביחסים בינלאומיים ב-שארנטון-לה-פון סיפרה שהעיר יזמה מערכת של פנקסים-מדריכים לגישור עם אוכלוסיית מצוקה (400 נערים הצטיידו בהם). הנשירה מבתי הספר הפכה לבעיה קשה, והיא סקרנית לדעת אלו פתרונות נמצאו לכך בצד הישראלי.

בתחום החנ"ג, מר **אילן גזית**, חבר מועצת העיר חולון וסגן ראש העירייה, הסביר שהילדים מקבלים הכשרה על מנת לתמוך בעמיתיהם ולקבל על עצמם אחריות במסגרת החינוכית.

מר **גבריאל נעמן**, ראש עיריית שלומי, ציין שלבתי הספר אין תקציב שיאפשר להם להילחם נגד הנשירה מהלימודים. "אין אפשרות להקים בית ספר עבור כל עיר או כפר". לכן חיוני לאתר את התלמידים שזקוקים לעזרה.

גב' **מרים תמר ברון**, אחראית תחום עלייה/הגירה בנתניה סיפרה על קבוצות קטנות של שני תלמידים או שלושה שהוקמו כדי להיאבק נגד הנשירה מהלימודים בעקבות יוזמה של העירייה.

מר **אפרים פינו אדרי**, יו"ר סניף הקרן הקיימת לישראל בצרפת הסביר, שארגונו שותף לעיריית נצרת שבה יושבות שתי אוכלוסיות הנבדלות זו מזו. בעיר זו, ראש העיר החדש נוכח לדעת שרק 22% מהתלמידים מצליחים בבחינות הבגרות. על מנת להשיג את מטרתו - 70% הצלחה - ייחד מבנה והפך אותו למרכז התכנסות, שם מועסקים מורים שאמורים ללמד ב"בתי מצוינות". שם כל תלמיד מתקבל. המטרה הושגה: נצרת הגיעה לשיעור של 78% הצלחה בבחינות הבגרות, תוך שנה.

מר **סטפאן בומראן**, נציג המשרד הממשלתי לצעירים ולחינוך למועצות הנפתיות, הסביר שישנו איש קשר שתפקידו לפתח תכניות בחינוך בלתי-פורמלי (שירות אזרחי, תכנית 'אראזמוס +', ארגון הסולידאריות האירופי). שלישי מהאתרים בחו"ל נוג' עים לפיתוח בר-קיימא.

מר **מרסאל גראן** האחראי לשיתוף פעולה בין-אוניברסיטאי בשגרירות צרפת בישראל, ציין 300,000 צעירים צרפתיים השתתפו בפרויקטים של השירות האזרחי מאז 2010. ישראל היא היעד השני בחשיבותו אחרי גרמניה. כמאה צעירים מצרפת נמצאים כרגע בישראל ועוסקים בעבודות התנדבות.

מר **אריק אויזרייט** חבר במועצת העיר בורדו ציין שעירו פתחה ביזומה של שיתוף בספרים, בדומה לספריות הניידות בישראל. קיימים בה גם גינות משותפות, ותושבי ערים יכו לים לשותף תושבים אחרים במוצרי מזון. גב' מרים תמר ברון הזכירה מצדה, שבנתניה נרקמים יחסים בין-דוריים בקרב התלמידים במשך שעות הלימודים, כשבני נוער עוזרים לאלו הזקוקים ללימודי עברית.

הסדנה הזו האירה את החשיבות בהתעוררות וקשב בקרב צעירים לעושר הטמון בהם, בבואנו להכשיר אותם לקבל עבודה יציבה ומתמשכת.

סדנת "חינוך ונוער" הפגישה כשלושים איש ביניהם נבחר ציבור ונציגים של נבחר ציבור מצרפת ומישראל, פקיד ציבור, אחראים לארגונים חברתיים ואנשי מקצוע ממגזר החינוך. בראש הפעילות עמד מר **אלאן לוי**, סגן ראש העיר לענייני יחסים בינלאומיים של איסי-לה-מולינו והגב' **ליזי דלאריצה**, ראשת העיר גני תקווה. גב' **ז'נביב סווראן**, מנכ"ל ארגון Cités Unies הצרפתי הנחתה.

קיימת מוסכמה עולמית, שבני הנעורים הם עתיד היוזמות שאנו מכוננים עבורם כיום. הם טוענים שהם הפועלים בהן, ושואבים השראה מהמודלים שלנו, ממורשת הזיכרונות שהם עתידים להיות שומריהם; כאשר המודעות מתעוררת, שיתופי הפעולה המבוצרים עשויים להיות - יחד איתה - המקום המתאים לניסויים המתאימים בפיתוח הרמוני של מכלול השחקנים בשטחים הגיאוגרפיים.

הקהילות המקומיות הן השחקנים המרכזיים במערך החינוך בישראל, והחינוך הוא מרכיב ראשי בפעילויותיהן, כיוון שהילדים הם עתיד החברה. כך התפתחו להם מהלכים החודגים מהמסגרות הפורמאליות והמסורתיות של החינוך. אם בצרפת הקהילה מתרכזת בפיתוח תשתיות, היות שהגדרת תכניות הלימוד נתונה בידי המדינה, בישראל היכולת לפקח על צורכי הילד נתונה בידי הקהילה, והיא היוצרת את בתי הספר הנותנים מענה לציפיותיה. לפיכך מוצאים כאן עולם שלם סביב פיתוח כישורונות צעירים (אם מדובר בכישרון אינטלקטואלי, מעשי או אף ספורטיבי), וכל זאת בתמיכת ההורים, שיש להם מקום להשתלב במסגרות ההוראה הללו.

השיטה הזו מוכוונת גם לתת מענה לצרכים העתידיים של הדורות הללו, על ידי כך שמעניקים להם הכשרה מועילה במקצועות שיעניקו להם הון כלכלי חיובי, כך שיוכלו לנהל חיי משפחה ולכונן בסיס יציב.

הקהילות הצרפתיות פיתחו, מזה מספר שנים, מדיניות המוקדשת לצעירים. ב-איסי מולינו, מדובר בלא פחות מנתח התקציב הגדול ביותר של העירייה (25% מהתקציב). השקעה מעין זו מאפשרת שיתוף פעולה בתמיכה חזקה עם שותפים בינלאומיים, המיתרגם לחילופי תלמידים וצעירים באופן סדיר, דבר המקדם את העצמאות, את ההתפתחות והיושרה המקצועית שלהם, ואת תחושת היותם "אזרח העולם". כל אלו מרכיבים מהותיים בחוכמת החיים וביכולת לחיות בצוותא. מרד הנעורים מתבטא הן בהתעוררות שלהם והן בהשתחררות שלהם ובגילוי תרבויות חדשות שהם נחשפים אליהן.

הדוברים ציינו גם את האתגרים שהחברות שלנו נאלצות להתמודד איתם. מתן מענה לבעיות חברתיות באמצעות מערכת החינוך, הוא נושא מפותח במיוחד בישראל. בתור דוגמה נציין את התכניות של עיריית נתניה לליווי משפחות מהגרים שמגיעים לישראל: הם מקבלים קורסים ללימוד השפה, וכן ליווי פיננסי ראשוני המקל על השתלבותם. מהלכים מעין אלו מהווים את תגובתן של הקהילות לצורכי אוכלוסיות המתרוי ששות עקב מצבן החברתי.

חינוך מתגלם גם בחניכה לקראת חיים בצוותא. בכך שבים ונותנים תוקף לסיסמה שתווה, לפני כעשרים שנה, משרד

המאבק נגד נשירה מבתי הספר, הקדשת תשומת לב למהגרי רים, הוראת שפות, אחווה בין-דורית, אימוץ במשפחה מתנ" דבת, נוהל ההכללה בספורט - הם כולם יוזמות המקדמות את האינטגרציה ואת החיים בצוותא. והפרויקטים הקהילתיים יחד עם ההתנדבות מעניקים לבני הנעורים הזדמנות להפוך לאזרחים פעילים.

חשוב לתמוך בתכניות ברית ערים תאומות, בכלים לשיתוף, באוטובוס הספרייה. חוגי מוזיקה, קונסרבטוריונים למוזיקה, המשלחות לשירות אזרחי - כולם הולמים לכונן את הקשר החברתי הזה ולקדם את ההיפתחות לעולם.

לסיכום, המשתתפים הציעו לנצל את האולימפיאדה של 2024 לקדם פרויקטים שיהיו משותפים לצעירים צרפתיים וישראליים באמצעות המשלחת הישראלית והוועדה האולימפית הישראלית.

הסדנה בנושא אנרגיה ומים

- גיבוש מדיניות שתאפשר לצמצם את אטימות הקרקע, כדי להגביל את ההצפות.

נקבעו שלושה יעדים בנושא האנרגיה:

- צמצום של 25% בצריכת האנרגיה בשנת 2030 בהש" וואה לרמת הצריכה ב-2010 (ש-30% מתוכה מיועד למבני ציבור);
- גיוון ובידול מקורות האנרגיה, כולל שימוש באנרגיה סולארית (ייצור, וכן מיפוי הפוטנציאל הסולארי של מבנים ושטחים);
- פיתוח רשתות של חום ואנרגיה שיוזנו באמצעות ביומאסה (כגון פסולת מתהליכי ייעור), כאשר היעד הוא שימוש ברשתות אלה לאספקת חום ואנרגיה לשליש ממבני המגורים עד ל-2030.

בנוסף, עיריית נאנסי פתחה בתוכנית לשמירה והגנה על המג" וון הביולוגי. העיר מקיימת גם תהליכי חשיבה בנושא הפקת מימן והשימוש בו לצרכי תחבורה ציבורית ופרטית.

עיריית נאנסי מעוניינת לפתח שותפויות עם ישראל בנושאי השינויים התזונתיים, לדוגמה, באמצעות פיתוח תחומי הביוטק (BioTech) והפודטק (FoodTech).

הגברת **מרטין וואקנין**, סגנית ראש עיריית המטרופולין של ניס, סבורה שצרפת צריכה לקבל השראה מן הניסיון שנצבר בישראל בתחומי ניהול המים, שכן השלכות ההתחממות הגלור באליה מאלצות את צרפת להתייחס ביתר חשיבות לסוגיית ניהול משאבי המים. המטרופולין של ניס (1300 קמ"ר, 49 רשויות ו-500,000 תושבים) מיישם מדיניות ניהול מים ואנרגיה בעלת מספר יעדים:

- לספק לאזרחי המטרופולין מים שאינם מכילים מוצ"רים כימיים כלשהם;
- לארגן את רשת האנרגיה – חום, קור, חשמל – באמצעות שימוש בטכנולוגיות של עיר חכמה (smart city);
- לבצע השקעות מאסיביות בחדשנות ובטכנולוגיות ירוקות.

נבחרו הציבור צופים את הצרכים החדשים (לדוגמה, פרוייקט Ecovallée, התגברות על חדירת מי-מלח, או הרחבת הרשת בכיוון מונקו) ומבקשים להבטיח את אספקת המים לאורך זמן. משום כך בחר המטרופולין בניהול ציבורי של משק המים ובמאבק פעיל בדליפות ובניזולות. לדוגמה, נקבע יעד של חיס"כון של 1.2 מיליון מ"ק מים, על-ידי התקנת מדי-מים חדשים אצל צרכנים פרטיים.

מרטין וואקנין מציגה את פרוייקט Aquavor, המבצע סימוך לצייה של השלכות פעילות האדם על המים ומנסה לצפות ולמנוע סיכונים הנובעים מזיהום, מהצפות, מבצורת או מקי"דוחים פיראטיים.

סדנת "אנרגיה ומים" נוהלה במשותף על-ידי יושבי הראש מר **זהר נוימרק**, סגן ראש העיר חולון, ומר **לוראן הנאר**, ראש העיר נאנסי. מנחה הסדנה היה מר **ז'ן-מישל ברלמון**, סגן ראש העיר נאנסי.

מר **נוימרק** הזכיר כי מים הם אחד המרכיבים החשובים ביותר בחיים: שני שלישי משטחו של כוכב הלכת שלנו מכוסים מים ו-93% מן המים הללו אינם ראויים לשתיה. שינויי האקלים מקצינים כיום את המחסור במים באזורים שונים בעולם. לאור כל זאת החליטה ישראל להשתמש בכל האמצעים העומדים לרשותה על-מנת להתכונן למחסור זה, בעיקר באמצעות שימוש בטכניקות של התפלת מים ומיחזור מי קולחין. 80% ממי השתייה בישראל הם למעשה מים מותפלים.

בטרם פותחו שיטות אלה התבססה אספקת המים בעיקר על מי הכינרת. היום מגיעים המים מדרום הארץ, שם הוקמו מתקני ההתפלה. הודות לטכניקות אלה אין צורך כיום לבצע קיצוב מים בישראל - שלא כמו במדינות השכנות. ישראל משקיעה 57 מיליארד דולר מדי שנה בניהול משק מים.

הוצגו שלוש טכנולוגיות שפותחו על-ידי חברת מי-שקמה:

- Aquarius spectrum – מאפשרת לאתר נזילות ודליפות באמצעות חישת גלי קול, והחלפת הצינור הטעון החלפה מבעוד מועד.
- Utilities - מאפשרת לאתר דליפות ונזילות באמצעות חיישנים ניידים ולתעדף את עבודות התיקונים, מה שמאפשר, בין השאר, אופטימיזציה של ניהול הכספי של עבודות התיקון.
- Blue eye – מאפשרת בקרה טובה יותר של איכות המים. חיישנים מוצבים בנקודות אסטרטגיות בצנרת ומבצעים ניתוחים של מגוון פרמטרים, כולל סיכוני זיהום. טכנולוגיה מסוג זה מאפשרת גם לאתר ניסיונות חבלה באמצעות הזרקת רעלנים כימיים או ביולוגיים.

מר **לוראן הנאר** דיבר על הצורך להתייחס, במסגרת גיבוש המדיניות המקומית, לסוגיות הקשורות למעבר לגישה אקולוגית יותר. עיריית נאנסי קבעה לעצמה יעדים חדשים לקראת אופק 2030. עבור שלוש השנים הקרובות הועלו 90 הצעות חדשות, שליש מהן הוצעו על-ידי תושבים.

שלושה אתגרים עיקריים בנושא המים:

- אבטחת האספקה. נכון להיום, כל אספקת המים של העיר מגיעה מנהר ה-Moselle. היעד הוא לאפשר אספקה גם מנהר אחר, נהר ה-Meurthe; הדבר מחייב פיתוח מתקנים המצוידים ביכולות סינון ברמה גבוהה ביותר, משום שלאורך גדותיו של נהר זה ממוקמים כמה וכמה אתרים כימיים תעשייתיים.
- חיסכון באמצעות שיתוף התושבים.

מר **נתן לבייב**, המשנה לראש העיר חדרה, הסביר שהרשות שלו ממוקמת בקרבת הים ושמטקן ההתפלה שלה הוא נקודת מפתח לעתיד הרשות. יש בעיר גם תחנת כוח המופעלת בגז טבעי (עד 2018 הופעלה תחנת הכוח באמצעות פחם) המייצרת כ-25% מתפוקת החשמל הארצית. המים חיוניים גם עבור תחנת כוח זו, מן הסיבה הפשוטה שהיא מקוררת באמצעות מי ים.

הגברת **וורוניק היים**, מנהלת המחקרים והתסקירים של איגוד המים באזור Île de France, הציגה את האתגרים הער מדים בפני ארגונה ואת הפתרונות להם. איגוד המים מספק מים ל-40% מן האוכלוסייה של אזור Île de France (קרי, כ-4.9 מיליון תושבים ב-150 רשויות וערים). אורך הרשת שהאיגוד אחראי לו הוא 8600 ק"מ. כדי למלא את משימתו מסתייע האיגוד ב-3 מתקנים הממוקמים על שלושה נתיבי מים עיקריים: נהר הסן (Seine), נהר המארן (Marne) ונהר הוואז (Oise). הבעיה היא שמקורות מים אלה נמצאים על פני השטח ולפיכך רגישים ביותר לזיהומים. מטרתו של האיגוד היא להציע "תוכנית אקלימית בנושא המים", שתשתלב בתוכנית האו"ם לשנת 2030 ותכלול יעדים קונקרטיים. למשל, הקטנת צרכי האנרגיה ב-6% עד לשנת 2020, השקעה באנרגיה סולארית, הפחתה של 35% בייצור גזי החממה, ושימור משאבי המים תוך הגדלת התפוקה והנצילות. פרויקט הדגל של האזור הוא פרויקט לשיפור איכות המים ולאספקת מים ללא אבנית, ללא כלור וללא מיקרו-מזהמים. הם מציגים עים לעשות שימוש בטכנולוגיה של אוסמוזה הפוכה בלחץ נמוך (OIBP), טכנולוגיה הדומה להתפלה. טכניקה חדשנית זו תאפשר יצירת ערך וכלכלת אנרגיה, באמצעות הפחתת צריכת הפחם. היא תאפשר גם חיסכון תקציבי עם פחת/החזר של 40 שנה.

הגברת **קלייר וונטרסק**, מהנדסת ב-Veolia Eau, הציגה את ביצועי המתקן להתפלת מי-ים באשקלון. 80% ממי השתייה והחקלאות בישראל הם מים מותפלים מן הים התיכון. באשקלון מותפלים מדי יום 400,000 מ"ק מים. המתקן משמש אך ורק כתחנת ייצור, ומוכר את המים ל"מקורות", המנהלת את הולכת המים ואת מכירתם לרשויות. תפוקתו של מתקן ההתפלה באשקלון עומדת על 50%: מכל 100 ליטר של מים מותפלים ניתן בסופו של דבר להשתמש ב-50. האתגר העיקרי הוא האנרגיה, משום שהיעילות האנרגטית של המתקן מוגבלת, עם צרכי אנרגיה בשיעור 40.000 קוט"ש ליום. אתגר נוסף קשור להשבת מינרלים למים על-מנת להתאים אותם לשימוש כמי שתייה.

הגברת **וואלרי ניקולה** מעמותת Régions de France, שאלה לגבי הזנת האנרגיה של מתקני ההתפלה. כיום, מקורות האנרגיה העיקריים הנמצאים בשימוש הם פחם וגז, היות שנכון להיום האנרגיה הסולארית איננה מספיקה.

משתתף אחרון דיבר בהתרגשות על ההיסטוריה והזכיר שיצחק רבין נהג לדבר על "הפקת מים בישראל".

לסיכום, בשל חשיבותה הרבה, שאלת המים והאנרגיה מהווה כעת – ותהווה בעתיד – תחום מרכזי בשיתוף הפעולה בין צרפת לישראל.

סדנה «אטראקציות באזור: תרבות / מורשת / תיירות»

שאלות בנוגע להנצחה ולזיכרון נוכחות באופן בולט. הארגונים המקומיים אמורים לקדם פן זה על ידי בנייה של מוזיאונים, ועידוד של כינון יחסים בין-דוריים.

ולבסוף, גישה לשטחים מתויגים, מאפשרת להגביר את משייתם מאז ואילך. מדובר בהימור, הן לגבי הערים הגדולות, הצרפתיות והישראליות, והן בשטחים הנידחים ביותר.

מר **אלאן בלויז-קירלה**, חבר מועצת הרז'יון ויו"ר אגודת 'גור' מאן' באוברנייה רון-אלפ מזכיר שהמשיכה של אזור מתחזקת באמצעות מתחמי התיירות והגסטרונומיה. בשנת 2010 זכה הפרויקט repas gastronomique des Français (הארוחה הגסטרונומית של הצרפתים) להיעשות לאחד מאתרי המורשת העולמית של אונסק"ו. ההשקה הממששת ובאה של "עמק הגסטרונומיה" la Vallée de la Gastronomie שבו מתאחדים שלושה אזורים של צרפת: בורגון פראנש-קומטה, אוברנייה רון-אלפ ודרום פרובאנס-אלפ-קוט ד'אזיר מהווים מנוף חשוב עבור תחום הגסטרונומיה הצרפתי, שכבר ידוע בכל רחבי העולם. "עמק הגסטרונומיה" שאורכו 500 ק"מ מתחיל בדיז'ון ומסתיים במרסיי, מעיד על הרצון ליצור פדרציה של השחקנים בתחום הגסטרונומיה בצרפת, שיתלכדו סביב ערכים מרכזיים של איכות, גאווה וידידות. הנדיבות צריכה לתפוס מקום מרכזי הן במוצרים והן בשחקנים בתיירות. תחום התיירות בצרפת צריך לשוב ולהציב בלב האפיק שלה את הכישורים החברתיים והבין-אישיים, כדי להקביל בסדר פנים יפות את התיירים מארצות חוץ.

גב' **סמדר אהרונ**, סגן ראש העיר נס ציונה, עסקה בחשיבות הזיכרון וההנצחה בעירה. קרוב ל-6,000 איש, צעירים ומבוגרים התנדבו ועובדים יחד. הפרויקט, המכונה "זיכרון בסלון", מפגיש ניצולים עם תושבים המזמינים אותם לביתם, ומשוחחים על שאלות של זיכרון. מהשיחות הללו הגיחו זיכרונות שלעיתים נדירות ביותר יוצאים לאוויר העולם. תולדות הקהילה האתיופית-יהודית, שבאורח מסורתי עוברות בעל-פה, מועלים כעת על הכתב בידי צעירים, וכך ניתן לשמר לאורך זמן את הזיכרונות הללו.

הגב' **פלורנס ריי**, האחראית לפרויקטים ביחסים בינלאומיים במרסיי, מסבירה כיצד "העיר פוקיאיה" אפשרה לעשות מתיחת פנים לעצמה, כשפיתחה מגזר תרבות ותיירות. פוקיאיה, הלא היא מרסיי, שמאחוריה 2,600 שנות היסטוריה והיא ניחנה במגוון תרבותי שופע וב-860,000 תושבים. העיר הצליחה להפוך ליעד תיירותי מושך, וכעת מגיעים אליה מדי שנה כ-1.5 מיליון מפליגים העוגנים בה. העיר זכתה לתמריץ הזה הודות לתגיות שונות, כגון: "מרסיי, בירת התרבות האירופית" לשנת 2013, ו"מרסיי, בירת הספורט". המרחב העירוני שופץ באמצעות פרויקטים של חידוש ושל בנייה שתרמו גם לפיתוח הכלכלי. ולבסוף, מרסיי עתידה לארח את הפעילות הימית במשחקים האולימפיים של קיץ 2024.

מר **אריאל ללוש**, סגן ראש עיריית דימונה הסביר שעירו הוקמה ב-1955 כדי לקלוט יהודים מצפון אפריקה. כיום יש בה 30,000 תושבים ממוצאים שונים: מרוקאים, טוניסאים, רוסים וכן הלאה. אחד האתגרים הגדולים נוגע לחיים בצוותא של הקהילות השונות: האם עליהן לשכוח את תרבותן ואת מורשתן, או האם עליהן דווקא לחזק אותן?

הוא סיפר על "הכושים העבריים" המתייחדים בטקסים הדתיים ובתזונה הצמחונית שלהם. תרבותם והחגים שהם חוגגים מובלטים ועל ידי כך משולבים להפליא בחברה

בישראל, כמו בצרפת, התרבות והמורשת הלאומית מהוות גורמי מינוף לפיתוח בר-קיימא, אם מהפן הכלכלי, החברתי, האורבניסטי או הסביבתי. התרבות והמורשת בתור נושאים החוצים תחומים, מהווים את צירי הביטוי ואמות המידה של שיתופי פעולה מבוזרים. הארגונים המקומיים בישראל ובצרפת יכירו את המורשת העשירה בתחומיהם, באמצעות שיתופי פעולה חדשניים שיזמו או שברצונם לזום.

לסדנה "אטרקציות באזור: תרבות, מורשת ותיירות" התכנסו כארבעים איש, שביניהם היו נבחרו ציבור, פקיד ציבור, אחראים לחברות ואנשי מקצוע מתחום התרבות, המורשת והתיירות. בראש הסדנה עמדו מר **ז'אן-לואי סטטיד**, סגן ראש העיר לענייני קואופרציה מבוזרת וליחסים בינלאומיים בעיר סירן, ומר **רחמים מלול**, ראש עיריית רחובות. הנחה את הסדנה מר **ז'אן דומיניק דיראן**, סגן יו"ר ארגון Sites et Cités Remarquables (אתרים וערים ראויים לציון) וסגן ראש העיר ליון לענייני מורשת.

תפקיד הארגונים המקומיים בנושא התרבות, הוא להציע לצעירים גירויים תרבותיים המאפשרים סובלנות, הבנה ופתיחות. זהו תפקיד מלכד וחיוני, מאחר שהוא מאפשר להציע עתיד משותף לדורות הבאים. זהו גם האופן שבו נחיה יחדיו ונתנהג בצל כנפיה של חברה. תרבות זה קהילה. והאנשים שמצהירים שהם חלק ממנה, מזהים שיש להם מורשת משותפת, באמצעות ערכים, תקנים, נורמות.

לעומת זאת, המושג "תיירות" כולל בתוכו תחומים אחדים: תיירות נופש, תיירות לימודית הסובבת סביב אירועי תרבות, תיירות רפואית ולהבראה, ותיירות דתית.

תיירות המורשת משמשת כצומת בין התיירות לבין התרבות. היא מתעניינת באתרים היסטוריים, בשיקום אתרים, בתולדות העיר והארץ לעומק. שחזור של אתרי מורשת חשוב במיוחד למען העברתה לדורות הבאים.

באופן כללי, התיירות היא אחד התחומים העיקריים בכלכלת המדינות, ויוצרת תעסוקה בקנה מידה גדול. צרפת נמצאת במקום הראשון כיעד תיירותי עולמי, עם 93 מיליון מבקרים בשנה, שמתוכם 30% שוהים בפריס. ההכנסות מהוות 7% מהתוצר הלאומי הגולמי. בישראל התפוקה הכלכלית מהתיירות היא בסדר גודל של עשרים מיליארד ש"ח לשנה. כמו כן מדובר בשני מיליון מקומות תעסוקה בצרפת ו-250,000 בישראל. ולבסוף, 280,000 תיירים צרפתים מגיעים לישראל מדי שנה.

התיירות מהווה הזדמנות להשביח את הקרקעות באמצעות יוזמות בין אזוריות וחדשניות. מטרת הפרויקטים הללו - ליצור חיבור חברתי ולכידות בין אזורים ובתוכם, באמצעות הזמנת השחקנים השונים לשנות את "אסטרטגיית הבונקר" שלהם.

המקומית. הימור נוסף במגזר התיירות והתרבות הוא הצורך לעודד הקמת מוסדות שיהוו "עוגן", וכך ימשכו אוכלוסיות חדשות להתיישב במקום. בעניין זה יכולים הארגונים הצרי פתיים והישראלים לשתף פעולה, בייחוד בתחום אמנויות הבמה והתיאטרון.

מר **ז'אן קלוד דארדלה** משנה לראש עיריית טולוז ציין שהמורשת חשובה לערים וביחסים עם גורמי חוץ, משום שכל אחד מהארגונים שלנו היא בעלת מיומנויות בתחומים של ארכיאולוגיה ושימור אתרים.

מר **ז'אן-לואי טסטיד** דיבר על חשיבות המורשת עבור הצרי פתיים, והביא כדוגמה את הקתדראלה נוטר-דאם דה פארי. הוא הציג כמו כן את הצלחתן של מספר יוזמות מקומיות, כגון פסטיבל המחרשות העתיקות בברטאני.

מר **אליאב בליזובסקי**, מנהל המחלקה ליחסים בינלאומיים בעיריית תל אביב-יפו, ציין את קיומם של שיתופי פעולה חשובים, המחברים בין מרכזי תרבות. הוא הביא לדוגמה את "הלילות הלבנים" הצרפתיים שכעת נערכים בתל אביב, ומזי כיר פרויקטים חדשים, בייחוד סביב האופרה, משכנות של תזמורות וכדומה. כשאותם הרכבים יכולים לנסוע לערים אחרות, הם עושים זאת במחיר מוזל, היחסים הידידותיים מתחזקים והאטרקציות מתרבות.

מר **קלוד לוי**, יועץ קונסולארי ואחראי על יחסים בינלאומיים בעיר עכו, סיפר שעירו מעורבת ובה 27% עד 30% תושבים ערביים וכ-70% תושבים יהודיים. עכו נבחרה פעמיים להיות אתר מורשת עולמי לאנושות.

לבסוף, הסדנה אפשרה לאייר את העובדה ששיתוף פעולה מאפשר ליצור רשתות, חילופים, נהלים טובים. קיים היגיון המשפיע לחיוב בענייני תרבות ומורשת בין ערים תאומות, ובין המדינות בעלות הברית.

כשחיים במכלול עולמי ומדגישים את ערכן של התרבויות שלנו, מאפשר הדבר גם ללמוד לחיות בצוותא וללמד את הדורות הבאים. כל אדם משתייך לנתינות בינלאומית ועליו לכבד את התרבויות הסובבות.

ולבסוף, התיוג מאפשר להביא להיכרות עם היוזמות ועם הרשויות הללו. יש לדבר ולעודד אותו. מדובר במנוף חשוב המאפשר, לטווח הארוך, לקדם את השלום והשלווה בשכונות, בערים ובארצות שלנו. עלינו להוקיר את הירושה המשותפת הזו.

המושב הרביעי
של שיתוף הפעולה
המבוזר —
בין צרפת וישראל